



ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

309580

VOL. 6.

జనవరి 1919 వ సం॥ జూలై నెల 9 వ తేది బుధవారము

NO. 83.

సంపుటము. ౬

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర ఆషాఢ మాస శుద్ధ ద్వాదశి ౧౨.

సంచిక ౮౩

మేలైన రకపు

వినుగమారుగల
బూబ్లాక్ యింకి

ఇంగ్లాండునందు ఇక్కార్యోలేటు చేయబడిన
ఈస్టయిండియా డిస్ట్రిబ్యూట్ అందు ముగర్ ఫ్యాక్టరీస్ (లిమిటెడ్)
కంపెనీవారి రాసాయనిక శాఖవారిచే ఉత్తరార్కాడు జిల్లాలో చేసిన
రాణిపేటయందు తయారుచేయబడినది.

ప్యారి అండుకంపెనీ, మానేజింగు ఏజెంట్లు

(1901)

పోస్టుబాక్సు నెం 12 మద్రాసు.

Mr. G. W. M. Reynod's Novel
Other Big Type Editions.

GRACE DARLING or	Rs. A.
The Heroine of the Fern Island	0 12
Mary Price 8 vols. Rs. 5- Parricide 3 vols.	1 12
Faust 2 vols. Rs. 1-8-0 Wagner 3 vols.	1 12
Seamstress in 2 vols. Re 1. Margaret 4 vols.	3 0
Necromancer 3 vols. 2-4-0. Agnes 9 vols.	6 0
Old London, 3 vols. 2-4-0. Mary Stuart 2 vols.	1 4
Pope Joan 3 vols. 1-12-0. Coral Island 4 vols.	3 0
Kenneth 4 vols Rs. 3. Soldier's Wife 2 vols.	1 4
Robert Macaire in 2 vols.	1 0
Young Duchess, in 4 vols.	3 0
Bronze Statue 4 vols.	2 0
Canonbury House in 3 vols.	2 4
Rosa Lambert, 4 vols.	3 0
The Massacre of Glencoe 4 vols.	3 0
Mysteries of London 13 vols.	7 0
Mysteries Court of London 17 vols.	12 0
Empress Eugene's Boudoir 3 vols.	2 4
May Middleton 2 vols.	1 8
Rye House Plot 4 vols.	3 0
Pickwick Abroad 3 vols.	2 4
Love of the Harem in 4 vols.	3 0
Young Fisherman, complete	0 10
Master Timothe's Book Case 3 vols	1 12
Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 vols.	1 0

(Postage etc. Extra for all Books)

The SUPERIOR WATCH Co.,

536 Post Box 167 (A) Madras. E.

126

అద్భుత నివారిణి.

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి
ఎలక్ట్రిక్ ట్యాంక్ పెరలు



స్వచ్ఛ బలహీను
లకును నీరకు
లకును మందు
నిద్ర లేకుండు
ట, శ్వాసకము
తక్కువగను,
మొదలు విస్తృత
గా నుండుట,

కనియందెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సత్తుక, బలహీనము,
ఆయాసము, కుక్షనవ్వుముపోగొట్టును. విద్యాభ్యుత్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు
గురుస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొదలగు వారికి ప్రకృతమైనమందు; బలమును గలిగించును. ఆశ్చర్య
వలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదిన్నే
ఒక బుడ్డిని కొని దానినొక్కడైన ఒకమారు పరీక్షించును.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0

40 ,, ,, ,, 2-0-0

నవీనము! కురి మ ర ద్ర వ్య ము ల రా జు నవీనము!!

ఆటో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందునట్టి ఆత్మార్థ
వాసనయును కలదు. ఆలోచనలో సారాయి మొదలగువాటి
యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయు
పైనగాని పెరి చుక్కలు విడిచినంతట ఒక సంవత్సరము
వరము మధ్యలోనుంటే యెంత శుభమయిన వాసనను అనుభవించ
వచ్చునో అంత అనుభవించును. ఇతర వాసనలు లేక నేనియుండిగా
యీ ఆటోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదిన్నే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపును.

కల 1/2 ద్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0 } వి.వి. చార్జీ
,, 1 ద్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 } రూ. 0-4-0
,, 1/2 అవున్సుబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము.

అంగ్లేయిండియా డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ.

నెం 165, బామ్బాయ్ నగరు పిథి, బొంబాయి.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమాషధము

వెల న్వల్పము
తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును
సువాసన గలది.



గుణ మధికము
పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒక సారి పరీక్షించి
చూడుడు.
చక్కని డబ్బీలో
వెల ౮ అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొరకును.

అమృతాంజనము డి పో,

6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ప్రేరి రోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి

మలయ చందనము



(1251) ఔషధమునకు మౌళికము
మందు శుద్ధిలో నున్నట్లు ఎత్తరికిని
తెలియదు. కర్మము లేదు. విశిష్ట
మున్నగు కఠినవికర్మల కనిలేదు. దుష్ట
మైన మౌళికముచందనము ఎటువై
తెలుపు, కచ్చ అను మాట విధిముల
ఔషధమును మాత్రము ప్రామాణ్యము. డబ్బీ 1-కి 2-0-0
గంధర్వపార్శవ, రాజనంద్ర.

ఆత్మజిజ్ఞాస.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి,
తత్త్వముల సత్కారమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ
గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.
శాస్త్రమును చక్కని గ్రంథము. వెల రూ. 0-10-0.
మొనకరు, ఆంధ్రప్రదేశ్ శాస్త్రాలయము
పోస్టు బాక్సు 212, మదరాసు.

కావలెను

1667

నెక్కువగా డబ్బు కొరతగా ఉన్నప్పుడు ఈ రకం పాత్ర...

తక్షణం కావలెను.

1662

మా లెక్కల ప్రకారము 18 నెలల పాటు కరెన్సీ పని...

The Indo British Trading Corporation 65, Appolo Street, Fort Bombay.

అమృతమునకు.

1666

ఒక స్త్రీకి ఎంజెన్ 18 నెలల పాటు వరకు గలది. 9 అడుగులు...

ఒక స్త్రీకి మేడ్ కార్నిమ్ బాయిల్. 7 నెలల పాటు వరకు గలది...

Dutt Company Calicut. డబ్లీ కంపెనీ కాలిక్ట్.

నోటీసు.

శ్రీమత్ మహానాథ విద్యానిధిమండలి సహాయమును...

సింగరాజు సుబ్బారావుగారు.

ఆరంభించేట, బెజవాడ.

కొంపల్లి కోటిలింగముగారు,

బాడిచేట, గుంటూరు.

విక్టోరియా ఆనుపత్తి, కాకినాడ.



అంతరిక్షమును బహువిధముగా పాగు చేయుటకు...

1. ఆంగ్లము వైద్యముగల వైద్యులకు తెలుగు భాషలో చక్కగా...

2. గోపాలకృష్ణయ్య, యం. డి. సర్జన్.

కుష్టురోగమున కమూల్యమును మందు.

ఇది మిగుల హాస్యకరమగు వస్తువు. పది పదునైదు రోజులు...

1646] Dr. W. N. Dixit, Merchant, Poona City.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

అక్షయమైన శాస్త్రమును పొందుట స్వాస్థ్యమునకు...

వైద్యశాస్త్ర మహావింకర్ గోవిందజీ,

ఆరంభించిన కమిషన్, 157, బాద్మిన్, బ్రాన్

ఆంధ్రదేశవార్తలు

ఇదొకటివార్తలు: ఆంధ్రదేశ సత్పుత్రులను ఆంధ్రాంగ్లేజు భాషా వికారమును ఆంధ్రీకరణ కర్తయు...

ఒక ఆంధ్రుని యావాద్యము: నైజాము యిలాకా వరంగల్, మామిడి, పట్నములలో చాల ప్రయాసల మీద...

మోసాద్యము: కీర్తిశేఖరుల రావుబహదూరు కండ్లూరు పీఠికలింగముపంతులుగారి క్షాపకర్తము. మా గ్రామము...

ఆర్యవైశ్యమహాజనసభ: శ్రీ సంతకర్తము మన ఆర్యవైశ్యమహాజనసభ, మే మాసాంతమున గాని జూలై మొదటి రెండువారములలో...

ఈ నెల రెండవతేది ఆంధ్రవార్తలో మా జీవితము కవిశేఖరపు జమిందారుగారి కొమార్లు శ్రీమన్నారాయణ అప్పారావుగారు...

కవులవరం: నేటి ఉదయం 10 గంటల మొదలు రాత్రి 7 గంటలవరకు కవులవరం సమితివిజ్ఞాన ఆఫీసువారు శ్రీ మురళి మోహన్...

మూల జరిగిన పిదప రాజకర్త గారిని మిక్కిలిమిక్కిలి సభాధికారిగా...

ఒక మహాత్ముని నిర్యాణము: కీర్తినాథుల పుత్రుడు ధారవంశుడు, నియోగి మహాజ్ఞానాధీశ్వరకలియ నగు శ్రీ శ్రీ శ్రీ...

కంకిపాడు

మా గ్రామములో 22-6-19 తేదీ ఉదయము నుమాడు 12 ఘంటలకు...

గ్రంథాలయము: ఢిల్లీ

శ్రీరామకృష్ణ పుస్తక భండాగారము పేర నొక గ్రంథాలయము సంతకర్తము (కొండట) నేర్పరచినారు.

స్కూలు

ఈయూనిలో బెలిగ్రామ సమితి స్థాపించినారు. లోతర్ నెకండర్ స్కూలు...

Actina Cures Deafness.

Not merely improves the sense of hearing temporarily as do Electrophones, Ear Drums, etc., but really cures the disease permanently. The secret of Actina's success is that it removes the cause of the disease...

భారత రాజ్యాంగ సంస్కరణ శాసనము.

ద్వితీయశతకము.

మరాఠీ పత్రిక 12-6-1919 తేదీని లండనునుండి ప్రాయబడిన లేఖ నిట బొందుపరచుచున్నాము:—ఈవారము, 5, 6 తేదీలలో కామన్సు సభయందు మాంటాగూగారి బిల్లు రెండవసారి చదువబడెను. మాంటాగూగారి ఉపన్యాసము ఉదారవంతముగ నుండెను; కాని బిల్లు మూలము సంశ్చయింపజేయుచున్నది. సంస్కరణ నివేదిక కంటేను గూడ యిది వెనుక బడియున్నది. ప్రభుత్వమున నూతితమైన రీతిని మంత్రులు కాసన సభకుగాని, తమ నియోజక వర్గమునకు బాధ్యుడుగ నుండు కట్టు యీ బిల్లునందెట్టి యేర్పాటులను గానవచ్చుట లేదు. ఈ మంత్రిని గవర్నరు తొలగింపవచ్చును. ఈతని కిని, గవర్నరునకును అభిప్రాయభేదము వచ్చినయెడల గవర్నరు తన యిచ్చ వచ్చినట్లు చేయుట కవకాశము కలదు. ప్రభుత్వమువారి ప్రజలకు నిజమగు యెట్టి బాధ్యతను మార్చుటకు మాంటాగూగారి బిల్లు యేర్పాటుల చేయుట లేదు. ఇది కరకం మాంటాగూగారు చేసిన ప్రకటనలకు బట్టి వీరు సంసిద్ధులైన విధానమునందు బాధ్యతను మార్చుట కనుమోదించినది. కాని ఈ బిల్లులోని ప్రధానములగు విభువిషయములను గానకములను భారత ప్రభుత్వమువారు యేర్పరుచుకొని నియమములపట్టి నిర్ణయించుటకు వీరైనానింపబడినది. సాధ్యమైనయెడల కామన్సు సభలో సిద్ధియై శతకము కాపియేయవలయు నను ప్రయత్నములకుడ జరిగినవి. కాని, మాంటాగూ ఫిషరుగార్లవలన ప్రయత్నములు కొనసాగ లేదు. అందుచే ప్రతిపక్ష శాసనముల సమ్మతితోడనే ఈ బిల్లు రెండవసారి చదువబడెను. కావున మాంటాగూబిల్లు కిగింప బడు ననుట కవకాశము లేదు. ఒకవేళ యిది వృద్ధి చెందును గాని, తగ్గిపోవలదు. ఇందుములమున మితవాద రాయబారుల స్థితి అసందర్భముగ నున్నది. తమ సహాయము లేనిచో యీ బిల్లు కిగింపబడునని వీరు తలచి యుండిరి. అయినను, వీరి సహాయములేక యీ బిల్లు నిలచియున్నది. ఇది వృద్ధి కావలెనా లేదా అను విషయమును వీరి పుష్టమైన తలచుకల ని యున్నది. బిల్లు యింకను యుద్ధారకం తము కా నవసరములేదని వీరు వాదించుచో, వీరివృద్ధికి రానక్కర యేలేదు. ఈ స్థితిగతులు తెలుసుకొనుచు చూడవలసియు న్నున్నది. ఇచ్చటి వార్తాపత్రములలో సాధారణముగ నన్నియు మాంటాగూ బిల్లు నామోదింపియే యున్నది.

గా. కపర్దీగారు గత ఆదివారమున నిచ్చుటకు విచ్చేసి, తిలకుగారి గృహముననే యున్నారు. గా. పటేలుగారు నే మనల లిబరల్స్ క్లబ్బులో నున్నారు. వీరినెండువారు, వాడియా, తేలాంగు, గా. నురేంద్రనాథ్ తెనెటి, పృథ్వీకొయిగార్లవచ్చుటకు తేరిరి. వీరినెండువారు వాచ్య నిం చుట కై తిలకుగారు ప్లాటుఫారము వద్దకు జోయిరి.

గత శుక్రవారము నాడు పటేలు, దివాను సాహేబు, కేలాంగు, తిలకుగార్లు మరల బ్రిటిషు కాంగ్రెసు సంఘమును దర్శించిరి. వారు కాంగ్రెసు అభిప్రాయములను సంపూర్ణముగ నంగీకరించి, కాంగ్రెసు రాయబారులకు సహాయము చేసిన యెడల వచ్చునని వాగ్దానము చేసిరి. అట్టింగు చెయ్యమనగా నన్ను చాక్చరు క్లార్కుగారు మితవాదులును, కాంగ్రెసు వాదులును యోగ్యముగ తమ వాంఛితులను వెలిపిన బాగుండుననిరి. ఇందులకు పటేలు గారేర్పాటుల చేసిరి. ఈ పనికై బ్రిటిషు కాంగ్రెసు సంఘభవనమున పటేలుగారు తమ ఆఫీసు గా నుపయోగించుట కనుమోదించబడినది.

పటేలు, దివానుసాహేబు, కేలాంగుగార్లు జూన్ 4 తేదీ ని మాంటాగూగారిచే విమన కావ్యనింపబడిరి. కాత్రి, తుం జాగ్గిగార్లు మున్నగు భారతీయులును, 50 మంది ఆంగ్లో-ఇండి యనులునుగూడ పిలువబడిరి. తుకల పత్రికలతో యీ విందు ముగిసెను.

నిన్నటినినమున దివానుసాహేబు, కపర్దీ, పటేలు, కేలాంగుగార్లను, రాయబారులను మాంటాగూగారిని దర్శించిరి. తిలకుగారు వీరితో పోతేడు. వీరిని మాంటాగూగారు సింహ ప్రభువు, ఛార్లెసు రాబర్ట్సు, నర్ విలియము డ్యూట్యుగార్ల సమేతులై ఆహ్వానించిరి. వీరినియమించు ఒక గంటవరకు మాట్లాడిరి. ఢిల్లీ కాంగ్రెసు సభా మూచనలకును, ఈ బిల్లునకునుగల భేదము లన్నిటిని చర్చించిరి. దివానుసాహేబు, కపర్దీ, పటేలు, కేలాంగుగార్ల సాయ కత్వమున యీ రాయబారు లుండిరి. కొన్ని విషయముల

గూర్చి తమ తమ అభిప్రాయములను వెలుపుటకు చాల అవకాశముండెను. మాంటాగూగారు మిత్ర భావముతో గలిగియుండిరి. పార్లమెంటు ప్రత్యేక సంఘము కాంగ్రెసు భావములను తగిన విధమున యోచించునని వీరు చూచిరి.

మీమాచనలను ప్రత్యేక సంఘము నెడల యుంచవలసి నదని మాంటాగూగారు వీరికి సలహానిచ్చిరి. కాంగ్రెసు కోరి కల నొసంగుడను నెడల యీ విధానమును మనముగోల్పియును మితవాదుల భయమునకెట్టి అవకాశమును లేదని యిందుముల ముని తెల్లచుచున్నది. ఇది మాంటాగూగారిని కాంగ్రెసు రాయబారులను సందర్శించుటకులన తేలిన యొక విషయము. ఈ బిల్లు ఆమోదితమగు నెడల యీ ఆర్డరు నిర్బించుట కనుసరింప వలసిన నియమమును ప్రభుత్వము వారు ప్రత్యేక సంఘము వారికి తెలియజేసెదరు. ఇందుముల మున, యీనియమములను, యీ బిల్లునందలి నూతనముల గూడ విమర్శించుట కిక నొక అవకాశము లభించినదని మాంటాగూ గారు చెప్పిరి. ఈసందర్భన మన్ని విషయముల యందును సంశ్చయింపజేయుట నున్నది.

బొంబాయి శాసనసభ

తిలకు ఫిషరు దావా

తిలకుగారు తిలకుగారిమీద తెచ్చిన దావాలో తిలకు గారికి కహాయము చేయుటకు మాంటిగూగారిని దొరకనము వారు పంపిగా అని ఈనెల 7-న తేదీని జరిగిన శాసనసభలో మా. బెల్వీగార్లడిగిరి. ఆదావాలో బొంబాయి రాష్ట్రపరిపాలన మును గూర్చి సమస్యలగుడ నేర్పడినవి గాన వానినిగూర్చి విమర్శించుట కపుడు నెలవుమీద యింగ్లాండు శాసనసభను మాంటిగూగారిని దొరకనమువారు నియమించిరి. 14-9-18 మొదలు 22-4-19 వరకును మాంటిగూగారి గారు యింగ్లాండు లో నుండిరి. ఆయనకు స్త్రీ మర కేవుకు దొరకనమువారే యిచ్చి అచటనున్న కాలమున ప్రతి ధితేరనమునుగూడ నిచ్చిరి ప్రభుత్వసభ్యులు నుడిచెను.

హైదరాబాదులో గృహపరిశీలనము.

ఈవిషయమునుగూర్చి మా. పారకుగార్లడిగిరి. ఏప్రిలు 26, 28, 29 తేదీలను హైదరాబాదు పోలీసువారు మా. భూ ధీగారి యింటిని కేసేరిని మర వెళ్లయిండ్లను కురిపించిరి. చాల మందిని హెచ్చుమొత్తములకు అమీనుల నియ్యకునిరి. పిమ్మట అమీను పత్రములు రద్దుచేయబడినవి. మార్చి నెల 80 వ తేదీని అపరాధము జరిగినట్లు తెలుపబడినది. పోలీసువారు మొదటి సంజాయిషీ నిలిపించిరి. మా. భూధీగారి పేరు గూడ ముద్దాయాల పేర్లలో చేర్చబడినది. గోవిందస్వామి గూడ దోషియనిరి. మా. భూధీగారు దొరకనమువారి కేమీయును వ్రాయలేదు. పోలీసు నూపర్సంటుగారు ఏప్రిలు 12 న తేదీని సభచేసి ఆసభకు పేరు అయ్యి మజిలీగానిని తప్ప కక్కిన వారినిందరిని ముద్దాయాలను యితరులను గూడ పిలిచిరి ప్రభుత్వ సభ్యులు తెలిపెను.

ఆర్థికవత్తము.

1919-20 సంవత్సరమునకు ఆర్థికవత్తము సమర్పించ బడినది. గత వత్సరాంతమున నిలువ 45,52,60 నేల రూపాయలు. అదాయము 10,88,27 నేలు. వ్యయము 10,52,00 నేలు. నిలువ 4,41,58 నేలు.

శాసన నోల్లంఘనము.

మరల మనము కాసనోల్లంఘనమును ప్రారంభించుట చితిమీని అంచులకు నేనే మొదట సంసిద్ధుడను. కావర్తడను. నేను క్షింపబడిన పిమ్మట నెలదినములవరకు నితరు లెవరను కాసనోల్లంఘనమునకు గడంగరాదు. అల్లతలు సభలు పూర్తే గింపులు మున్నగు నవేదియును జరుగరాదు. ఏప్రిలు నెలలో అనామదావాను వీరాంగము మున్నగు ప్రజేయులందు ప్రజలు చాల సక్రమములను చేసి రని నడియాదులో జరిగిన మహాసభ యందు మహాత్మా గాంధీ గారు కుత్యునిదిరి.

ఈనెల 8-న తేదీని మరల పూనానగరమున కాసనసభ జరిగినది. నిమ్మ బాతుల్లిధర్మణముకు గూర్చి రెండుసార్లు వీర్లు మరుచర్చ జరిగినది. మ్యూనిసి పాలిటిల్లలోను స్థానిక సంఘ ములలోను సభ్యులు గాకుండ వర్తలగు వారు పంచాయతులలో లభించినపుడెట్టివారికకా విమర్శనలెని కలవ్వలకును కమీషనరులకును దొరకనమువారు వ్రాయలేదని మా. తరంజి గారు వాదించిరి. పూనా, ధార్వాదు మ్యూనిసి పాలిటిల్లకు పంచాయతుల సభ్యులకు గా నియమించినందులను దొరకనము వారు కండనీయును. వారివద్దటిని సాగింపలేదని యువహాద కులు నుడిచిరి. మర వెళ్లయిండ్ల సభ్యులలో గూర్చి బలవతు చుచునుకన్యసిందిరి. దొరకనము వారే సాగించెదని ప్రభుత్వ సభ్యులు 47 యింబంబంబింబులగా నుడిచిరి. నిమ్మ బాతులవారిని నూతులకును ధర్మకాలలకును పోవుట కభ్యంతర ముండనూడదు. తేదీని వారికి ప్రత్యేకముగ నూతులకు ధర్మకాలల నేర్పరుపలేదని మా. బెల్వీగారు వాదించిరి నిమ్మ బాతుల కితరులతో సమానమాత్సర్యము. ఈ ప్రశ్న భావ ప్రధానము గాదు. వ్యాయస్యాకంత్రి ప్రధానము. మ్యూనిసి పలు ధర్మకాలలోను నూతుల మొదట నిమ్మ బాతులకు సమాన మాత్సర్య ఏర్పడవలెనయే నా మతము గాని కార్యవాదము నకు ప్రత్యేక ధర్మకాల నిర్మాణమును వశాంతరముగా నూచిందిరిని బెల్వీగారు నుడిచిరి. రెండవ భాగముండ గూడదు. సమానమాత్సర్య ఏర్పడవలెనని 47 డిప్యూటెటిలు గారు నుడిచిరి వెళ్లయిండ్ల మాటలాడిరి. అందరను అనుకూలము గనే ప్రసంగించిరి గాని ఆచరణసాధ్య మగుకెట్లని యోచించిరి ఈవిషయమును కుమ్మరించుటకు స్థానిక సంఘముల వారికే ఆధికారము కలదు. వారి వ్యాయమును పోటింపదగును. దొరకనమువారు కల్పించుకొనుట కలన సంస్కరణములు జరుగవు. ప్రజలకట్టుదల కలననే జరుగవలెను. దొరకనము వారేమియును నిర్ధారణ చేయకాల రని మా. పారితులాగారు నుడిచిరి. వెటిటుగారి సవరణ పీఠిపోయింది. బెల్వీగారి తీర్మానముగూడ నెగలేదు. 14 గు కనకూలకు. 20 మంది ప్రతిపక్షులు. ప్రభుత్వసభ్యులును గవర్నరుగారును తటస్థులుగా నుండిరి. బొంబాయి శాసనసభలోని అసభికారు మహాత్ముడియ సభ్యులు జిమ్నాగారి స్థానమున మా. ఇబ్రహీంపూ రూను బాధు గారిని సామ్రాజ్య శాసనసభా సభ్యునిగా నియోజించిరి. పోలీసు వారికిని విద్యాభ్యాసానికిని ఉపాధ్యాయులకును జీతములను హెచ్చించుట ముఖ్యము. పరిశ్రామిక పారిభాషిక విద్యాభి వృద్ధి కిప్రజలును ప్రభుత్వమువారును గూడ ప్రయత్నింపవలెను. కరీకులు ప్రాముఖ్యత ప్రజలకు బాగుగా గోచరము కావలెను. కాటకమును గూర్చి దొరకనమువారు సక్రమముగ పని జరుపవలెను. ఇండియాలో నివిలసర్వీసు యువ్యోగి కెంత భారముకలదో సరిగా గ్రహించినవారే లేరు. ఆ భార మపరిమిత మైనను ఆర్థికవత్తముగ నిర్వహించబడుచున్నదని లాయరు బార్డి గారు నుడిచిరి.

భాగ్యవంతు లెవరు ? ఆరోగ్యవంతులే. (1045)

ఆరోగ్యమునకు ఆయుర్వేద ఔషధములు అద్వితీయములు.

వేసవికి తగిన పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

జీవామృతము	అమృతామలక తైలము	జంబీర రసాయనం	పంచానన లేపము
6 ఔన్నులు 8-4-0	6 ఔన్నులు గల సీసా 1-0-0	ఉష్ణాదుల బోగోట్టును	తామర నూనెను
8 ఔన్నులు 1-12-0	8 ఔన్నులు గల సీసా 0-8-0	సీసా ద్వు. 0-10-0	డబ్బీ ద్వు. 0-10-0

ఈ పండితులవారి దివ్యౌషధము లింక ననేకములు గలవు.

ప్యాకింగు-పోస్టేజిఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ప్రతులు ఉచితము

శంతి విలాసము.

మండిట్, మడరాసు.

మేనేజరు, ఆయుర్వేదాశ్రమము.

55, ఆచారప్పకూడ, మదరాసు.

ఆంధ్రపత్రిక

1919-వ సం॥ జూలై నెల 9-వ తేది

బుధవారము.

స్వదేశిధర్మము.

III

స్వదేశిధర్మము మానవవికాసమున కేర్పడిన స్వతస్సిద్ధమైన ధర్మము. స్వదేశి ధర్మమును మనుజులు కొంతకు కొంత స్వయంవికాసమునకును నాత్మసంక్షేమమునకును సహజముగ నుపయోగించుచున్నారు. స్వదేశి ధర్మమునకు గాఢమైన స్వదేశాభిమానము మూలాధారము. స్వదేశి ధర్మమునకు ఆర్థికశుభస్థితి గారణం బైనను సర్వతోముఖమైన మానవధర్మవికాసము పరమప్రయోజనము. స్వదేశి ధర్మమును స్థూలదృష్టితో నవలోకించినపుడు స్వదేశివస్తుగ్రహణమునకు ముఖ్యసాధనములు స్వదేశి వస్తు నిర్మాణము స్వదేశి వస్తు విక్రయము అని గ్రాహ్యమగుచున్నది. ప్రజల కవసరమైన వస్తువులు సులభముగను చవుకగను లభించునపుడు స్వదేశివస్తాచరణము ప్రేరణ లేకను సాధ్యమగుచున్నది. ప్రజల కవసరమైన వస్తువులు లభింపనపుడు స్వదేశిధర్మము సిద్ధాంతమునందు యుక్తమైనను నాచరణయోగ్యముగాదు. స్వదేశి వస్తువులను జనులకు సులభముగ లభింప జేయుటయే స్వదేశివస్తుప్రచారమునకు మూలసాధనము. భరతఖండమునకు విదేశము నుండి ప్రతిసంవత్సరము 150 కోట్ల రూప్యముల వస్తువులు దిగుమతి యగుచున్నవి. దిగుమతుల నన్నిటిని నాపుటయు స్వదేశివస్తువులను నిర్మించుటయు నసాధ్యము. ఇతరదేశములందు బాగుగను చవుకగను నిర్మింపబడెడి వస్తువులను భరతఖండమునకు నిషేధింపబడనంతవరకు నా వస్తువులు దిగుమతి యగుచుండును. దిగుమతులను నిషేధించుటకు సంరక్షణశుల్కారోపణము సాధనంబైనను నా సాధనము మనదేశమునం దార్థికస్వాతంత్ర్యము లేనంతవరకును ప్రయోగయోగ్యముగాదు. వర్తమానయుగమునం దంతర్జాతీయ వ్యాపార మనివార్యము. ఏయేదేశముల కేయే వస్తునిర్మాణమునకు సహజసౌకర్యము గలదో ఆయావస్తువుల నాదేశములు బాగుగ నిర్మించి, చవుకగ నమ్మగలవు. సకలదేశముల కీప్రయోజనమును సాధించుటకు సంపూర్ణావకాశము లున్నపుడంతర్జాతీయ వ్యాపారము సకలదేశములకు ప్రయోజనకరము గాగలదు. భారతదేశమునకు దూదిపట్టు లోహములు శర్కర కాగితములు ఆహారపదార్థములు మొదలగు వస్తువులను నిర్మించుటకు సహజసౌకర్యములు గలవు. ఆ వస్తువులను నిర్మించి చవుకగ నమ్మగలయే స్వదేశివస్తువులకు ప్రయోజనము. హిందూదేశమునకు 1916-17 యందు దిగుమతులైన వస్తువులను బరిశీలించినపుడు దిగుమతులందు విశేషభాగము స్వదేశమునందు నిర్మించుట సాధ్యమని విదితమగును.

1916-17 నందు విదేశములనుండి వచ్చిన 150 కోట్ల దిగుమతులందు బట్టలు 49, నూలు 4, శర్కర 15, ఇనుము ఉక్కు 9, యంత్రములు 6, కెరోసినునూనె 4, పట్టువస్త్రములు 4, మందులు 3½, లోహములు 8, ఇనుపసామానులు 8, ఆహారపదార్థములు 8, కాగితములు 2, సారాయి 2, మోటారులు 2, ఉప్పు 2, రైల్వేసామానులు 1½ కోట్ల రూప్యములకు దిగుమతులు గలవు.

ఇందు యంత్రములు లోహవస్తువులు మోటారులు కెరోసినునూనె గాకను నితరవస్తువులను

జేయుట సాధ్యమని తెలియుచున్నది. ఉప్పును శర్కరను జేయుట సులభమైనను భరతఖండము 17 కోట్లరూప్యముల శర్కరను నుప్పును దిగుమతి చేయుచున్నది. తాతా లోహపరిశ్రమవలనను లోహపరిశ్రమకు స్వదేశమునందు పునాది కుదిరినది. ఇతరవస్తువులను నిర్మించుటకు యంత్రసహాయము మూలధనము ముఖ్యసాధనములుగ నున్నవి. యంత్రసహాయము మూలధనము లభించువరకును విదేశవస్తువులను నుపయోగించుటయే భారతీయులకు శరణ్యము. స్వదేశవస్తుప్రచారమునకు సాధనాంతరములు గలవా యను సమస్య నిర్ణయింప వలసియున్నది. స్వదేశ ప్రతారాధనము పాలక పాలిత జాతులకు ద్వేషమును గలిగించు నను నపోహ కొందరు గలదు. కాని ఇందు సత్యము లేదనుటకు బ్రిటిషు రాజనీతిజ్ఞుల భావములు నిదర్శనములు.

స్వదేశార్థికసమస్య

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకును వైరోపా మహాసంగ్రామము రత్నగర్భవాసులైన భారతీయుల యసహాయస్థితిని వ్యక్తముచేసినది. సకలసంపదలుండియును భరతఖండమునకు పరాపేక్ష లేకను స్వయంపోషణము సామ్రాజ్యసహాయము దుర్లభమైనది. స్వయంపోషణము గల భరతఖండము సామ్రాజ్యక్షేమమున కనుకూలముగ నుండును గాని ప్రతికూలముగాదని రాజ్యానీతిజ్ఞులు గ్రహించుట కుపక్రమించిరి. ఇటీవల సంస్కరణశాసన విషయమై పార్లమెంటునందు జరిగిన చర్చయందు మాంటేగు కర్నలు వెడ్జివుడు స్పూరు గారులు మొదలగువారి భావమును విస్తృతముచేసిరి. దూరదృష్టియును విశాలభావమును లేని కొందరు స్వదేశీయులును విదేశీయులును స్వదేశోద్యమమునందు విపరీతఫలమును జూచినను సద్భావముగల పాలకవర్గము సత్ఫలమును జూచుచున్నారని వారి ప్రసంగములు విశదము చేయుచున్నవి. పారిశ్రామిక పంచాయతి సభానివేదికయే దీనికి నిదర్శనము. మన గవర్నరు విల్లింగ్డను ప్రభువుగారు బొంబాయియందు స్వదేశోద్యమములకు ప్రోత్సాహము నొసంగిరి. మనరాష్ట్రమునందును స్వదేశోద్యమములకు ప్రోత్సాహము నొసంగుమరని వారి ప్రసంగములు వ్యక్తముచేయుచున్నవి. స్వదేశివస్తువులను రాజ్యాంగాత్త్రముగ బ్రయోగించినపుడు దానికి విపరీతాకారము గలిగి దురూహలకు గారణంబగుచున్నది. భరతఖండమునందు స్వదేశ ప్రతిపక్షములను వ్యాపింపజేయుటయందు పాలకపాలిత లాభములు సమానములని ప్రతిపక్షులు గ్రహించినపుడు వారి ప్రతిఘటనము అసంభవము. ముందు లోకమునందు వ్యాప్తముగానున్న యార్థిక సంరంభ మి భావమును వ్యక్తము చేయగలదు. వ్యాపారసంరంభమునందు జర్మనుల బల మస్తమించినను నమెరికా, జపానీయుల బల ముదయించి విజృంభించుచున్నది. ఇవి మిత్రరాజ్యముకైనను సీరాజ్యముల బలమునుండి భరతఖండమును సంతోషించుటకు బ్రిటిషు ప్రజలు సామ్రాజ్యప్రయోజనమునకును స్వప్రయోజనమునకును భరతఖండక్షేమమునకును సిద్ధముగ నుండురని విశ్వసించవలసియున్నది. సామ్రాజ్య వ్యాపార సంరక్షణనీతిని బ్రిటిషు రాజ్యానీతిజ్ఞులవలంబించుటకు సామ్రాజ్యవ్యాపారములను పరిశ్రమలను నితరుల బలమునుండి గాపాడుటయే ఫలమని తెలియుచున్నది. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందలి ఇతరభాగముల కార్థిక స్వాతంత్ర్యము లభించినరీతిని భరతఖండమునకును నార్థికస్వాతంత్ర్యమును నాంగ్ల రాజనీతిజ్ఞులు గలుగ జేయవలసియుండును. భరతఖండమునకు ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము స్వపరిపాలనము

సంప్రాప్తమగు నంతవరకును భారతీయులు చేతులను జోడించుకొని కూర్చుండవలయునా? లేక కార్యపరతంత్రులై స్వదేశోద్యమమును స్వదేశి ప్రతారాధనమున వ్యాపింపజేయుట సాధ్యమాయను సమస్యను నిర్ణయించుటయే స్వదేశివస్తువస్తువై యున్నది. ముప్పది కోట్ల భారతీయులు కార్యపరతంత్రులైనపుడు యంత్రములు మూలధనము లేకపోయినను స్వదేశివస్తువ్యాపనము సాధ్యమని దేశపరిస్థితుల నెరిగినవారలు గ్రహింపగలరు.

భరతఖండము - దూదిపరిశ్రమ

సకలజనులకు సుఖముగ జీవయాత్రను గడపుటకు అన్నవస్త్రములు ముఖ్యవసరములు. భగవంతు డీ రెండవసరములను భారతీయులకు ప్రసాదించినను యేమదేవత మనదేశమునందు తాండవమాడుచుండుట పరమసంతాపమును గలిగించుచున్నది. ప్రజలను యేమదేవతనుండి రక్షించుటకు పాలకులు సకలప్రయత్నములను జేయుచున్న విషయము సకలజనులకు చెలిసియున్నది. ప్రజల సామాన్యార్థికస్థితి వర్ధిల్లి పంటలు పెచ్చునంతవరకును యేమదేవతా విహారము తప్పనిసరిగనుండును. వ్యవసాయము పరిశ్రమలు అన్యోన్యవలంబనమును గలిగి వర్ధిల్లి దేశసంపదలు వికసించినపుడు ప్రజలకు జీవనాధారము లేర్పడి అన్నవస్త్రములు గలిగి సుఖపడగలరు. ప్రజాక్షేమమునకు అన్నాధారమైన వ్యవసాయసమస్య మూలసమస్యయైనను నీ వ్యాసమున కప్రస్తుతము. వస్త్రసమస్యకును స్వదేశివస్తువస్తుకును సన్నిహితసంబంధము గలదు. ప్రత్తిపంటకు నేతపరిశ్రమములకు భరతఖండము జన్మభూమి. భారతీయులు మూడువేల ఏండ్లకు పూర్వము 200 సంబరు నూలును చేతితో వడికి మజిలను బట్టలను నేసి లోకమునందు ప్రఖ్యాతిని గడించిరి. ఆ ప్రఖ్యాతి డక్కా-మజిలనులకును నితరబట్టలకును నిప్పటికిని గలదు. ప్రాగ్వాణిజ్యసంఘము వస్త్రపరిశ్రమను వినాశనమును జేయుట కుపక్రమించినది. వారి యుపక్రమణమును యంత్రాలయములు పోషించి నేతపరిశ్రమను స్వదేశమునందు రూపుమాపినవి. లక్షలమంది జనులు సుఖజీవనమును గోల్పోయి, హస్తవైపుణ్యమును నీట గలిపి కూలిపనిజేసి పొట్టపోసికొనుట సంభవించినది. ఒక శతాబ్దీయందు భరతఖండమునందు చేతిపనులన్నియును పాశ్చాత్యయంత్రపరిశ్రమల పోటీకి నిలువలేకను నశించినవి. ముఖ్యముగ నేతపరిశ్రమ కీ దుర్గతి గలిగినందున సంపదలు తరిగి ప్రజల యార్థికస్థితి దుర్భరమైనది. నేతపరిశ్రమ 1836 సంవత్సరాంతమున యంత్రాధారమున తిరిగి తలయెత్తినది. ఇప్పుడు దేశమునందు 266 దూదియంత్రాలయములు గలవు. ఆ దూదిమరలందు 1916-17 నందు 68,05,70,343 రతుల నూలు తయారుచేయబడినది. యంత్రశాలలందు తయారగు నూలునందు

1—10 సం.	110,599,885
11—20 సం.	869,566,160
21—30 సం.	171,400,937
31—40 సం.	24,080,090
40— సం.	4,577,384

నూలు తయారు చేయబడుచున్నది. మనదేశ యంత్రశాలలందు సామాన్యముగ ముతకనూలు తయారుచేయబడుచున్నది గాని సన్ననూలు తయారు చేయబడుట లేదు. దేశమునందు తయారైన నూలునుండి 16,04,17,000 రతులనూలు పరదేశముల కెగుమతి చేయబడుచున్నది. దేశమునందు 1916-17 నందు 157,64,71,689 గజముల వస్త్రములు తయారుచేయబడినవి. దేశమునందు తయారు

చేయబడిన బట్టలు 32 కోట్లు, నూలు 30 కోట్లు మొత్తము నూలుబట్టలు 62 కోట్ల రూప్యముల విలువను గలిగియున్నవి. మనదేశమునందు 1916-17 సంవత్సరములందు 170,920,0000 రతులదూది ఉత్పన్నమైనది. ఆదూదినుండి 9525,42,192 రతుల దూది విదేశముల కెగుమతి చేయబడినది. పండిన దూదియందు సగమున కెక్కువ విదేశముల కెగు మతి చేయబడుచున్నది. దూదిమరల సహాయమున ప్రజల కవసరమైన బట్టలను నూలును తయారు చేయుట కింకను 300 దూది యంత్రాలయముల నైనను స్థాపించుట యవసరము. ఆయంత్రములను స్థాపించుటకు 60 కోట్ల రూప్యము లవసర మగును. దేశమునందు పండిత దూది యందు అయిదవవంతు చెన్నరాష్ట్రము నైజాము రాష్ట్రములందు పండుచున్నది. అయినను సీ ప్రాంతములందు 15 దూదియంత్రములు మాత్రము గలవు. చెన్నరాష్ట్రమునం దిప్పటికిని వేల కొలదిమంది చేతిమగ్గములవిదాగు బట్టలను నేసి నేమించుచున్నారు. ఈమగ్గములకు నూలు యంత్రాలయములందు వడుకబడుచున్నది. నూలునందు విశేషభాగము యుద్ధమునకు పూర్వము పరదేశ ములనుండి దిగుమతి చేయబడినది. 1918-19 సంవత్సరమునందు రెండుకోట్ల రూప్యముల నూలు విదేశములనుండి చెన్నపురికి దిగుమతి చేయబడి నది. ఈ దిగుమతియైన నూలునం దెంతభాగము మనదేశమునందు తయారైన సంతమేరకు స్వదేశ ప్రతారాధనమున కవలంబనము గలుగగలదు. భరతఖండమునుండి 1916-17 నందు పరదేశము లకు 750 లక్షల రూప్యముల నూలు 526 లక్షల రూప్యముల వస్త్రములు ఎగుమతి చేయబడినవి. ఆ సంవత్సరమునందే మనదేశమునుండి 34 కోట్ల రూప్యముల దూది ఎగుమతి చేయబడి 49 కోట్ల రూప్యముల విలువగల బట్టలు 4 కోట్ల రూప్య ముల విలువగల నూలు దిగుమతి చేయబడినవి. ఎగుమతుల మొత్తమునందు దూది మూడవపాలు మొత్తమునకు గారణంబుగ నున్నది. ఎగుమతి చేయబడిన దూదిని వస్త్రములుగను నూలుగను మనదేశమునందు నిర్మించిన 70 కోట్ల రూప్యముల విలువను గలిగి యుండును. మొత్తముమీద మన దేశము నందు 32 కోట్ల ప్రజలు 140 కోట్ల రూప్య ములను వస్త్రములకై మనుజునకు రూ 4-6-0 వంతున వియోగించుచున్నారు. అందు దూది ధర 70 కోట్లు, నిర్మాణవ్యయము 70 కోట్లుగ బరిగణింపవచ్చును. స్వదేశ వస్త్రధారణము సంపూర్ణముగ సాధ్యమైన సంవత్సరమునకు 70 కోట్ల రూప్యములు దేశమునకు మిగులగలవు. ఈ దూదియందు విశేషభాగమును జపాను గొను చున్నది. దూదియందు 100-కి 68 పాళ్లు జపాను 11 పాళ్లు ఇటలీ 9 పాళ్లు బ్రిటిషు ద్వీపములు గొనుచున్నవి. భరతఖండము బ్రిటిషుద్వీపము లకు దూదిని నింతవరకు విశేషముగ నమ్ముట లేదనియును ముందమ్మకపోయినను గ్రేటుబ్రిటను సు నప్తము గలుగదనియు తెలియుచున్నది. మన దేశపు దూదిని మనదేశమునందు నూలును వడు కుటకును బట్టలను నేయుటకును వినియోగించిన పుడు బ్రిటిషుప్రజలు మనలను నిందించుట కవ కాళము లేమియును లేవని దూది యెగుమతుల వివరములు తెలుతెల్లము చేయుచున్నవి. బట్టల దిగుమతులను నూలు దిగుమతులను బరిశీలించి నపుడు స్వదేశీవ్రతము లాంకాపైరు దూది పరి శ్రమతో బ్రతిఘటనమును బొందునను భ్రమ గలుగుచున్నది. కాని విషయమును బాగుగ విమర్శించినపు డీభ్రమ కవకాళము లేదని విశదము గాగలదు. జపానుదేశపు దూదివస్తువుల దిగు

మతులు గలిగించిన నాలుకేంద్రయందును 100-కి 12 పాళ్లు పెరిగినవి. బ్రిటిషుద్వీపముల దిగుమతు లందు రంగులవస్త్రముల దిగుమతులు 1916-17 నం దు 100-కి 28 పాళ్లు పెరిగినను నితర రకములందు 100-కి 29 పాళ్లు తగ్గినవి. తగ్గిన బ్రిటిషుదిగుమతు ల నైనను స్వదేశమునందు సిద్ధముచేయుట ధర్మ మనియును జపానుపాలుచేయుట ధర్మము గాదని యును లాంకాపైరు యంత్రాలయాధికారులు సయిత మంగీకరింపగలరు. జర్మనులు సంధివ్రత మును ధ్రువపరచినతోడనే జర్మనురంగుల వ్యా పారము పూర్వమువలె సాగగలదు. అమెరికనులు జర్మనుల వ్యాపారవ్యాప్తికై ఏర్పాటులను జేసికొనినటులు వార్తలు తెలుపు చున్నవి. జర్మను వ్యాపారమంతయును నమెరికనుల వశమగుట సంభవము. లాంకాపైరునందు పర్యాప్తమైన కార్మికుల సమ్మెకట్టు లాంకాపైరు వస్త్రములను నూలును ప్రేయము చేయుట సహజము. ఈసందిగ్ధతరుణము నందు జపానీయులు వారితవరకును పొందిన లాభమును స్థిరముచేసి వ్యాపారవ్యాపనమునకై పాటుపడుట సహజము. ఈ లభ్యవకాశములను భారతీయులు స్వదేశీవస్త్రవ్యాపనమునకు వినియో గించిన స్వదేశీవ్రతారాధనము సుకరమై దేశాభ్యు దయమునకు దోడ్పడగల విధము వేరొక వ్యాస మునందు విమర్శింపబడును.

క్రొత్త రాయ బారులు

స్వదేశమిత్రను పత్రికాధి పతులగు ఎ. రంగ స్వామి అయ్యంగారు, అఖిల భారత స్వరాజ్య సంఘము పక్షమున రాయబారిగ వెడలెదరని తెలిసికొనుట కెంతయు సంతసించుచున్నాము. వీరు 19 తేదియందు బొంబాయిలో బయలు దేరి "చైనా" అను స్టీమరుపై పయనమయ్యె దరు. స్వరాజ్య సంఘ క్రతినిధులు జాయింటు కమిటీ ఎదుట సాక్ష్యమిచ్చుటలో, కాంగ్రెసు రాయబారులకు తోడ్పడెదరు. రంగ స్వామి అయ్యంగారు రాజ్యాంగ నిర్మాణము విషయమై నొక గ్రంథమును ప్రచురించి యుండిరి. జాయింటు కమిటీ ఎదుట, వీరు సంస్కరణపు చట్టపు లోక ములను వివరించి, కాంగ్రెసు విధానమును బాగుగ సమర్థింప గలరనుటకు సందియముండదు. సో యన్. శంకర్ నాయుడుగారు నిన్నటిది నము సిమ్లానుండి బయలుదేరినయి, మద్రాసులో చార్జిని వప్పగింప బెట్టెదరనియు, అసోసియేటెడు ప్రెస్సువారు తెలుపుచున్నారు. వీరు గూడ 19 తేదిన బయలుదేరు స్టీమరులోనే జాయింటు కమిటీ ఎదుట సాక్ష్యమిచ్చుటకు వెడలెదరని, తెలియుచున్నది. డాక్టరు సభయి, వెల్కూరుగార్లు తిలకు స్వరాజ్య సంఘము పక్షమున బయలు దేరుదురు. మరొకరింకను క్రయాణమయ్యెద రని తెలచెదము. జాయింటు కమిటీవారి విచారణ పార్లమెంటు సభా విరామములోవల పూర్తి గాదనియు, విరామము మామూలుగ ఆగస్టులో మొదలిడి అక్టోబరు రెండవవారమున ముగియు ననియు, మద్రాసు ప్రెస్సు పత్రిక కేతెంచిన ప్రత్యేక తంత్రీవార్తలు దెలుపుచున్నవి. భార తీయు లింకను కొందరు వెడలవలసి యుండుట చేతను, సాక్షులు విశేషముమంది విచారించబడ వలసి వచ్చుటచేతను, విచారణ పార్లమెంటు సభా విరామమునకు పిమ్మటగూడ జరుగకతీరదు. ఈత రుణమున కాంగ్రెసు పక్షవలంబులగు ఆంధ్ర క్రతినిధులుగూడ కొందరాంగ్లదేశమునకు వెడలి, జాయింటు కమిటీ ఎదుట సాక్ష్యమిచ్చుటకును,

ఆంగ్లప్రజలలో ప్రబోధము గలిగించుటకును బానుకొనుట ధర్మము. ఆంగ్లక్రభుత్వపు మార్పు విషయమై, ఎప్పటి కేది తలస్థించునో తెలుపుట దుర్లభమని, గా. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు సర్వెంటు ఆఫ్ ఇండియాపత్రికకు వ్రాసిరి. గనులన్నిటిని క్రభుత్వమువారు స్వాధీనము జేసికొనవలయునని, లేదరుపక్షమువారు గోరుచున్నారు. శాంకీగారి నివేదిక మీసూచన నామోదించుచున్నది. యూ నియనిస్తులీ నివేదికకు తీవ్రప్రాతిఘట్యము జూపు చున్నారు దీనికితోడుగ, లేదరుపక్షమువారు ప్రవేశ పెట్టిన ప్రీస్వారతంత్ర్యపు బిల్లు, క్రభుత్వమువారిచే నడిపించబడినను కామన్సుసభవారిచే నంగీకరింప బడెను. అందుచేకొత్తయన్నిక తలెడయిననుజరుగ వచ్చును. అట్టిస్థితి ఒకవేళ తలస్థించినది, బ్రిటిషు ఎన్నికదారులకు, హిందూదేశ సమస్యాప్రాధాన్యత గూర్చి మన క్రతినిధులు బాగుగ బోధించుటయవ సరమగును. సందర్భముల నన్నిటిని పరికించి, ఇతర రాష్ట్ర క్రతినిధులతో బాటు, ఆంధ్రక్రతినిధులు గూడ వెంటనే క్రయాణసంసిద్ధులగుట భావ్యము. లాభనష్టములగూర్చి ఆందోళనపడ నక్కరలేదు. సందియములతో నిమిత్తములేదు. సర్వరకార్య దీక్ష వహించుటయే వారిముఖ్యధర్మము. పి. చెంచ య్యగారు అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘము వారిచే క్రతినిధిగ నన్నికొనబడిరని తెలిసికొనుటకు సంతసించుచున్నారము. డాక్టరు పట్టాభి సీతారా మయ్యగారుగూడ క్రయాణమయ్యెదరని, తెలియు చున్నది. ఈవార్త నిజమగునని, సీతారామయ్య గారి నిశ్చయమింతయు ప్రశంసార్హము. రాయ బారుల కగు వ్యయమును, ఆంధ్రదేశము భరించ వలసియున్నది. పదిది నములలో వల రాయబారుల వ్యయపు ధనమంతయు వసూలు గావలసి యున్నది. దేశాభ్యుదయము నిమిత్తము కృషిసలుపుటకు క్రతినిధులు శ్రమ యని ఎంచక సంసిద్ధులయినపుడు, ఆంధ్రులు వారి కన్ని విధములను ప్రోత్సాహము గలిగింపవలెను. తమిళ సోదరు లీ విషయమై మనకన్న ముందంజ వైచుచున్నారు. ఆంధ్రు లీ సందిగ్ధ సమయమున, కార్యకూరులయి వారి గౌరవమును నిలువబెట్టి కొనెమరు గాక.

దక్షిణాఫ్రికాసమస్య

భారతీయుల హక్కులకు భంగము కలిగిం చెడి క్రొత్తబిల్లువిషయమై ఆంగ్ల క్రభుత్వమువారు తగిన శ్రద్ధ వహింపకుండుట శోచనీయము. ఇంత వరకును ఇంగ్లీషులో క్రభుత్వమువారు, దక్షిణాఫ్రికా యూనియను క్రభుత్వమువారికి నూతన కాసము గూర్చి తమ యభిప్రాయమును తెలిపి యుండలేదనియు, గవర్నరు జవరలుగారే మంచి చెడ్డల నాలోచించెదరనియు, కలనల్ ఎమిరీగారు కామన్సు సభలో నుడివిరి. దక్షిణాఫ్రికా భారతీ యులను దుర్భర పరిస్థితులవరించుచున్న సమయ మందు సయితము, ఇంగ్లీషులో క్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగ జేసికొననపుడు, అధినివేశ రాజ్య ములలోని భారతీయుల దుస్థితి ఎటులున్నదో గ్రహింపవచ్చును. 1914 సంవత్సరమున జరిగిన ఆందోళనమంతయు తిరిగి జరుగవలెను కాబోలు.

సరియగు ప్రతినిధి

కామన్సుసభయందు, జాయింటుకమిటీ సభ్యు ల నామములను సభాంగీకారము కొరకు మాం టాగుగారు పేర్కొనినపుడు, సిడెహాము వర్గము లోనివారగు కలనల్ ఏటుగా రిపేర్స్ నాక్షేపించిరి. వీరికి క్రతుత్వ తర మిచ్చుటలో మామూలుగ సె లెక్టుకమిటీలోని సభ్యులు నియమింపబడు విధ

మననే ఏరును నియమించబడినదియు, వారి నియామకమునందు తమకు జోక్యము లేదనియు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల యభిప్రాయమును జాయింతుకమిటి ఎదుట నివేదించుటకు సర్వ మైకేలు ఓడ్యయరు గారంతటివా రుండ, ఏటుగారు భయపడవలసిన యదనరము లేదనియు, మాంటాగూగారునుడివిరి. స్వతంత్రపాలనోద్యమమునకు ప్రతికూలమందుటకు, ఓడ్యయరు గారికన్న తగినవా రుండజాలరు.

డాక్టరు నాయుడుగారి ఆరోగ్యము

డాక్టరు నాయుడుగారి బేహిస్తితి మునుపటి కన్నను తీరించినదనియు, నాయుడుగారు ఉప చారపు గృహమునకు గొంపోబడిరనియు, మద్రాసు ప్రెస్సుపత్రిక మూలమున తెలిసికొనుట శం తయు విచారకరముగనున్నది. నాయుడుగారి ంభి ప్రాయము లేటులున్నన, వారి సామర్థ్యము నుగ్గ డించనివా రుండరు. వీరు త్వరలో స్వస్థులై, తలపెట్టిన కార్యమును నెలవేర్తురు గాకయని విశ్వ సిం చెదము. తిలకుగారుగూడ తీవ్రవ్యాధిగ్రస్తు లయి యుండిరని, మద్రాసు ప్రెస్సుపత్రికలో ప్రచురింపబడినవార్త యందు సత్యము లేదని మహారాటా పత్రికనుండి తెలిసికొనుటకు సంత సిం చుచున్నాము. 12-వ జూను తేదిన తిలకు గారు స్వయాముగవ్రాసిన లేఖలో, యీవ్యాధి విషయ మెక్కడ నదహరింపబడలేదని తెలియు చున్నది.

నత్యలింగముగారి విద్యార్థివేతనము

వడ్లమన్నాటి హనుమంతరావుగారి కీ విద్యార్థి వేతనము నిచ్చిరని తెలుపుటకు సంతసము గలుగుచున్నది. హనుమంతరావుగారు బొంబయి యందు విక్టోరియా సాంకేతిక విద్యాలయమునం దు నేతవరిశ్రమ పరీక్షయం దుత్తీర్ణులై ఇప్పుడు పోలాపురమునందు దూది యంత్రమునం దుద్యో గము చేయుచున్నారు. ఇప్పుడు లభించిన యువ వేతనమువలన విదేశములందు నేతవరిశ్రమను సాంగోవాంగముగ నభ్యసించి వారి విజ్ఞానమును నేతవరిశ్రమాభ్యుదయమునకై వినియోగించుట కవకాశములను బడచుగలరని నమ్ముచున్నాము.

వంతన రహస్యము

తిలకుగారు ఛిరాలుగారిపై దెచ్చిన కేసు సందర్భమున బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు మాంటా గూమరి అను సివిలు సర్విసు యుద్యోగిని ఆంగ్ల దేశమునందు సెలవుమీదనున్నపుడు కేసునందు పనిజేయ నిర్ణయించిరనియును దేశంబరునుండి ఏప్రిలులువరకు ప్రివిలేజి సెలవుమీద నుండిరని యును విరిఖర్చులు ప్రభుత్వమువారిచే భరింపబడె ననియు, రాసనని స్థానభలో ప్రభుత్వ పక్షమున జవాబు చెప్పబడెను. వ్యాఖ్యాన మనవసరము.

ఛానల్ టన్నెలు

ఆంగ్ల దేశమునకును ప్రాన్సు దేశమునకును మధ్యనున్న ఛానల్ కు వంతెన గట్టుటకు, ప్రయ త్నములు సలుపబడు చున్నటుల తెలియుచున్నది. ఛానలు టన్నెలు పూర్తియయి, యూరపునుండి భూమిపై వేయబడెడి రైల్వే నిర్మాణము గూడ నీలోపుగ పూర్తియగునెడల, ఆంగ్ల దేశమునుండి హిందూ దేశమునకు సముద్రయానములో నిమిత్త ము లేకుండ, రైలుమీదనే ప్రయాణము జేయు టకు వీలు గలుగును.

తిలకునిధి
ఈ నిధికి, రు. 1,74,000 రూప్యము లింత వరకు చేరెను. తిలకుగారి జన్మదినమగు 24 తేదిన, వీరికి హిందూ దేశము పక్షమున మూడులక్షల రూప్యములు గల ఫంధిని బహుమానముగ నొసగు టకు, ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. మిగిలిన మొత్త మానాటికి పూర్తియగుననియు, భార తీయులు తమధర్మమును తప్పక నెలవేర్చెదరనియు విశ్వసిం చెదము.

స్థానిక వార్తలు

తిలకు నిధి:—1919 వ సంవత్సరపు తిలకు నిధికి 174000 రూపాయలు వసూలైనవి.

ఆంధ్రరాయ బారులు:— పి. చెంచయ్యగారు ఆంగ్ల కేశమునకు వెడలెడి కాంగ్రెసు రాయబారులలో నొక యగ అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారిచే నెన్నికొన బడినటుల, వారికి బొంబాయి నుండి నేటిదినము తంత్రవార్త వచ్చెను. ధనము లభించునెడల వారు పయనమగుటకు సంసి ధ్ధులగు నున్నారు. ఇందుకు వారాంధ్రసంఘము నవేతించు చున్నారు.

ఇండియా హోముయాలు లీగు:—తీగుకరపున రాజబారులను స్వతశ్చేమిత్రమ ప్రతికా సంపాదకులును అగు ఎ. రంగస్వామి అయ్యగారు గారు "చై నా" అను మెయిలు ప్టీయలో ఈనెల 19 వ తేదీని బొంబాయినుండి బయలుదేరి ఆంగ్ల దేశమునకు పోవుదురు. ఇండియా సంస్కరణ సంఘము వారి యెదుట సాక్ష్యము నిచ్చు కాంగ్రెసు రాయబారులలో కలసి వీరుగూడ నొకరుగా నుండురు.

మదరాసు కార్మి రేషను:— గౌరవనీయుల గు, పి. శ్రీనివాసాచారి అయ్యగారిని పురపాలకసంఘ నభ్యులగా చేర్చుకొనుటకును, గతించిన రామానుజముత్యి గారి స్థానములో నియోగించుట కొక సభ్యుని ఏర్పరచుటకును, యెక్సైజులై సెన్సుబోర్డు నందుండి దివానుబహదూర్ గారి స్థానములోగూడ మరయొకసభ్యుని ఏర్పరచుటకు ఈ నెల 15 వ తేదీ మంగళవారమునాడు మదరాసు కార్మిరేషను వా రొక సభ జేయుదురు.

మదరాసు రాష్ట్రపు కాంగ్రెసు సంఘము:— ఈ నెల 10-వ తేదీ లక్ష్మీవారము సాయంత్రం 5-15 గంట లకు మాంటూరోడ్డునందలి "మహాజనసభ మందిరములో" కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు ఒక సభ గావించుదురు. అందు నర్ శంకర్ నాయుడుగారికి ఆహ్వానము నిచ్చుటయు కాంగ్రే రాయభారమునకు నిధి సేర్పరచుటకై డాక్టరునలేగాడు వ్రాసిన లేఖనుగూర్చి యాదించుటయు, 1-వ నంబరు రౌలటుబిల్లుకు సంబంధించిన మెహెను విమర్శించుటయు, యొక యితిరచివ యములకు చర్చించుటయు జరుగును.

ప్రిమియరు ఇండియను సైన్ టిఫిక్సు కంపెనీ, మధుర:—ఈ కంపెనీవారు మదరాసు నగరమునందలి బార్డి బ్రాసులోని 8-వ నెంబరు కొండిచెట్టిపీథిలో ప్రధాన నిక్రయ క్షాభను స్థాపించుచున్నారు. టి. ఎస్. అభిరామన్ ఎమ్. ఏ. గారు దానికి మేనేజరుగానున్నారు. అందు గాజుసామానులు ఇనుక పనిముట్లు మున్నగునట్టి పాతకాలలకు కాతలసిన సామాను లన్నియు నిలువచేయబడి కొద్ది ధరలకు విక్రయంక బడును.

ఆంధ్రరాష్ట్ర దేశీయమహా సభోపసంఘము. ఆయా ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘమువారి సభ తెజవాడ బ్రాహ్మణులలో ఈ నెల 18 వ తేదీ సాయంత్రము 4 గంటల కు జరుగును గాన తాము తప్పక దయచేయ ప్రార్థితులు. ఈసభ మిక్కిలి ఆసక్తిక మైనది. విషయములు. 1 తేశీయమహాసభ ఈసంవత్సరము మన ఆంధ్రదేశము లో జరుపుటనుగూర్చి ఇందువిషయమై అఖిలభారత సభోప సంఘమువారు వ్రాసినయుక్తరము.

2 పార్లమెంటుసభలో ప్రవేశపెట్టబడిన సంస్కరణ చట్టమునుగూర్చి మన సంఘమువారి అభిప్రాయము: అందు గూర్చి అఖిలభారత సభోపసంఘమువారు వ్రాసినయుక్తరము. N. B. ఈవిషయములు రెండును అఖిలభారత సభో పసంఘమువారు ఈనెల 19 తేదీ (లక్నోలో) సమావేశమై నవ్వును నివేదించవలెను. గంటూరు 7-7-19 కొండ వెంకటప్పయ్య. కార్యదర్శి.

గడచిన న్యూలు నైనలు పరీక్షయందు చాలమంది విద్యార్థులు కృతార్థులు కావందులకు ఈ కొండ నుదహరించ బడిన మదరాసు సాహిత్య ఈ నెల 12 వ తేదీ కనిపారము సాయంత్రము 5-80 గంటలకు బార్డి బ్రాసులోని ఆర్మీని యను ప్రింటులోనున్న పూర్వోద్యమములో ఒక సభ గావించి అందు నై చెప్పిన యంశమును విచారించు న్యూలు నైనలు పరీక్ష అధికారులకు అట్టి నిబంధనలను కొన్నిటిని తగ్గించి తొలగరను చాలమందిని కృతార్థులగ జేయు సాధకమును చూడవలయునని కోరుచు నొకనిజ్జ ప్తి లేఖనమును పంపుదురు. అని ఎస్. నులమ్యాణ్యులుగారు, వి. సి. శేషచారి, టి. ఆర్. వెంకటరామ కృష్ణి, టి.వి. వెంకటరామఅయ్యరు, టి. వి. గోపాలస్వామిమొదలియారు, పి. రాజగోపాలాచారి, టి. ఆదివారాజుణచెట్టి, అల్లాడి. కృష్ణస్వామి అయ్యరు, కె. చాలకుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు, ఎల్. ఏ. గోవిందరావుఅయ్యరు, టి. వి. కల్యాణగుంజర మొదలియారు, బార్డి. ఏస్. అరండేబ, కె. నాగేశ్వరరావు, రెవరెండు లాజరెప్ప, టి. యెస్. గురు స్వామిగారును, ఎ. రంగస్వామిమొదలియారు, జి. వారి సర్వోత్తమరావు, వి. సంజీవరావు, మహమ్మదు సాదుల్లా షటిల్ సాహేబు, టి. చంచయ్య, సి. యెస్. (రిలోకికర్, వి. రామకామర్, పి. ఎమ్. సిగ్నెస్ మొదలియారు, ఇ. దొరస్వామి అయ్యరు, ఎ. రంగస్వామిమొదలియారుగార్లు మాకు వ్రాయుచున్నారు.

మదరాసు కార్మిక సంఘము:— మదరాసునగ రములో, సలహానిచ్చుట కొక కేంద్రకార్మికసంఘమును ఏర్ప రచి తన్మూలమున కార్మికప్రతిష్ఠాపనములకు ప్రోత్సాహ మొసగి మదరాసు కార్మిక సంఘములకు సహాయము జేయు టకు ఒకసంఘము నిర్వహించబడినది. సంఘమువారి ప్రధా నోద్దేశములు:—(1) వివిధ సంఘములవారి సంఘములను ఆలో చించుటయును, వారికి తగుసలహల నిచ్చుటయును, (2) పని వాండ్లకును అధికారులకును గల తగాయిచాలను తీర్చుటయును పని వాండ్లకు గురించి యితర రజనులకు దయా దాక్షిణ్యములు కలుగునటుల చేయుటకును, ఆసంఘము నందలి మదరాసు కార్మిక సంఘము,మదరాసు దక్షిణ మహారాష్ట్ర రైల్వే కార్మిక సంఘము, మద్రాసా యంత్రకాల పనివాండ్ర సంఘము, అల్యూమినియము యంత్ర కాలా సంఘము ప్రామువే పనివాండ్ర సంఘము యున్నగు వారి ప్రతినిధులు కలరు. రిన్నాబండి పనివాండ్ర సంఘములోని యిద్దరు ప్రతినిధులూరూడ యందు చేర్చబడిరి. ఈసంఘ ములోని వారు:— దివానుబహదూర్ పి. కేశవప్పగారు ఆధ్యక్షులు. పి. రాజగోపాలాచారియ్యలు గారు ఉపాధ్యక్షులు, పి. కెవరావుగారు సెక్రటరీ. ఎ. కుమారస్వామిశెట్టిగారు ప్రెజరరు, సభ్యులు జి. యెస్. అరండేబగారు, టి. వి. నరసింహఅయ్యరుగారు టి. ఆదివారా మణశెట్టి కె. పి. కేశవమినన్ గారు బార్డిబ్రో నెఫ్ గారు ను న్నగువారు. ప్రస్తుతము ఆ సంఘమునందు 21 మంది సభ్యులు చేర్చబడియుండిరి. ఆ సంఘముయొక్క చట్టముల ప్రకారము ఏ కార్మిక సంఘమైనను అందు చేర్చబడవలయునను సపుకు ర రూపాయలు ప్రవేశ రుసుమును ఆ సంఘముయొక్క ఆదా యములో 100కి ర రూపాయలు వంతును చెల్లించవలయును.

సామ్రాజ్య కాననసభలో సభికుడుగా నున్న రాయి బహదూర్ బిమెన్దర్లు ఘాటర్ గారు మానుకొనుట కలన మధ్యరాష్ట్రములోని భూస్వాములు రాయి సాహేబు నాత్ మల్ గారిని వారిస్థానములో ఏర్పరచుటకు కోరిరి.

సిందవాసిపత్రికా సంపాదకుని కేసు. సిందవాసి పత్రికా సంపాదకులకు జైలమర్ పార్ కరమ్ గారి మీద రెండుకేసులు తేబడినవియు, 124-వ సెక్ష ను ప్రకారము ఒక్కొక్క కేసుకు రెండేసి సంవత్సరములు కఠినకారాగృహశిక్ష మనగా ననుభవించునటుల నింధించిరని యు మైదరాబాదు (సింధు) ప్రెసిడి కంటినిది యున్నాడు.

విద్యార్థి సంఘ తంత్రీవార్తలు

(రైటు పేజీ)

10 వందల

హిందూ దేశ రాజకీయ

సంస్కరణముల చట్టము.

జాతీయములకు వేర్వేరులు.

ప్రజలమందరమున వర్త.

లండను, జూలై 3:—ఇదివరలో తెలిపిన పార్లమెంటు సభ్యులను జూరముల కమిటీ సభ్యులను నియమించుచు ప్రజలమందరమున చెచ్చిన శిక్షాత్మక మయ్యెను. 28 వోట్లు అనుకూలముగను 28 వోట్లు ప్రతికూలముగను వచ్చినవి.

పేర్కొనబడిన సభ్యులు 7 గురిలో ఆరుగురు వ్యయోగ కారమున కనుకూలుగ నున్నారని చెప్పుచు కర్నూలు యేటు గారు విభజనను కోరిరి. రాష్ట్రాధికారుల ప్రతినిధుల బలపరచుచుండిన ప్రభువు లెట్లు జేరే ప్రార్థనముగ విడుదలయిరి. మాంపేగుగారిని గూడ కమిటీలో నుంచుట ఇదివర కన్నడునులేని యాచారముగ నున్నది.

మాంపేగుగారిని చెప్పిరి.

జాతీయములకు వేర్వేరులు. మందరమునది సభ్యులచేతనే ఆచారముల కారము ఏర్పరచబడినది. తనయే మకము నంటి నియమక మిదివరలో జరుగనిది కాదు. హిందూ జేతమునండి నూచింపబడిన సవరణలను తాను కమిటీలో ప్రతి పాదించి కోరుటచేదానిలో చేర్చబడినది. కమిటీవారికిని హిందూజేత ప్రభుత్వమువారికిని జరుగు ఉత్తరప్రభుత్వముల తమ ద్వారా జరుగుటకు వీలుండును. రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల అభిప్రాయములు కమిటీవారికి తెలుపబడునట్లు తగిన యోర్సులు చేయబడును. సకమైకేలు ఓడ్యయ గారిపై దిగ్గండు లో నున్నారు. రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల కింతకంటెను మంచి సాక్షిలభింకాలగు. సంకల్ప ప్రకరమును చట్టము సేర్పరచబడును నని న్యాయప్రార్థనముగగోరి తానుకమిటీలో చేరుచున్నారని మాంపేగుగారుచెప్పిరి. తమయిరువురి వాగ్దత్తములు చెల్లునట్టి ఏర్పాట్లుగోరిక దాని చేరి సునరించినను పెన్నుపట్ట ప్రభువుగారును తామును దానికంగీకరించెదరు.

వి. సి. ఎస్. ఉద్యోగియుల స్థితి.

అంతరము కర్నూలు యేటు గారికి ప్రభుత్వరమిచ్చుచు మాంపేగుగారిని చెప్పిరి:—మాంపేగు పేరునవర్త ప్రభువు గారల సంస్కరణములు కాసింపబడు నేని తమ స్థితి దుస్సహముగ కనిపించునపుడు ఇండియా సినిమా సర్వీసు ఉద్యోగియులు అందులకు తగిన రీతిని ముసకార వేతనముల ప్రాప్తింపవలయు నని ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని గోర వచ్చునను ఇండియా ప్రభుత్వమువారి నూర నను తాముకను పరిష్కరింపలేదు.

నేలబొగ్గును జాతీయము చేయుట.

లండను జూన్ 27:— జాతీయము చేయవలయునను అంశములతో ప్రత్యక్ష సంబంధముగల తావులందు నేలబొగ్గు విచారణ సంఘమువారి నిజేదిక ప్రతికారభావమును పెంపొందింప జేయుచున్నది. సామాన్యముగ రోడ్డు అధికారులు, దాక్టర్లు, అధికారులు, నేలబొగ్గుగనులయజమానులు, విద్యుచ్ఛక్తి కంపెనీవారులు అందఱునీని ఉండభిమానించియున్నాడు. ప్రతి కలు వారికి జేయుక నీయ నుద్దేశించుచున్నది.

పైముఖ్యతయొక్క పార్లమెంటు విలేఖరి నేటిల్లు చెప్పుచున్నాడు.

దొరతనమునా రెక్కొనవలయు కన్యకలలో నెల్ల నేలబొగ్గు సమస్యయే చాల కష్టమైనది. కాని ఇంతవర కేరి రింపబడినది. ఒక్క ప్రాన్సుపార్టు లెట్లే యని తోచుచున్నది. బియ్యలియూ, మాంపేగుప్రభువుగా రిటిలల పైముఖ్యతక కొకలేఖనప్రాసి ప్రజలమందరములో 200 మంది సభ్యులు యునకు వ్యతిరేకముగ నోట్లు నిచ్చెనను భయపెట్టిరనియు, కర్ణాగారు వదిలి రాజీనామా నిచ్చెదనని భయపెట్టి వారిని తొంగదీసినయు తెలియబడినది.

నిజేదనకాలములోగా నొక ప్రాతినిధ్యవర్గమునకు సందర్శన మియవలసినదని నూరుగురు సభ్యులు పార్లమెంటులోనున్న బోసగారికి తంత్రీవార్త నిచ్చినట్లున్నది. ప్రతినిధులకు సోమవారమునాడు సందర్శన మొనగబడును. జాతీయము చేయువర్తల యొక్కదితో నాగిపోవునో తెలుపవలసినదని వారతని బలవంతపరచెదరు.

గనులను జాతీయము చేయుట పరిశ్రమల అభివృద్ధిని, కార్మికల జేతమునకును, పశుల సౌఖ్యమునకును చాల నాశనకరముగ నుండగలదని తెలుపుచు ప్రభుత్వమువారికి విజ్ఞాపన మంపవలయునని యూనియన్లులెవరలు మెంబరు లుభ తరగతులవారును ఆనేక మంది కలసి పెన్సియన్ల సంతకము లను రిసికొనుచున్నాడు.

జాతీయము చేయవలదను వారిలో కొందఱు తెలిపిన నుడిపార్టు మెంటును చెలుపవలయునని పోస్టాఫీసు నెడిరించి పాలసాధికారుల చేయి వడినప్పటినుండియు తెలిపిన ఆన యొగము చాలవరకు తగ్గిపోయినదని డెయిలీ తెలిగొపు పత్రిక వార్తాయున్నది.

స్ట్రీస్వాతంత్ర్యశాసనము

లండను, జూలై 4:—నేడు ప్రజలమందరమున స్ట్రీస్వాతంత్ర్యశాసనము మూడవసారి అంగీకరింపబడినది. ప్రభుత్వమువారి రోడిపోయినందులకు రాజకీయముగ నెట్టి ప్రాముఖ్యము నీయబడలేదు.

అప్టనుగా రెడిరించుట.

లండను, జూలై 4:—ప్రజలమందరమున లోకము గల ర్న మెంటు బోర్డువారి తరపున అప్టనుగారు కార్మిక కక్షవారు ప్రవేశపెట్టిన స్ట్రీస్వాతంత్ర్యశాసనము నెడిరించిరి. వారిల్లు చెప్పిరి. సినిమా, జాడీముల విషయములందు స్ట్రీలకు పురుషులతో సమాన స్వాతంత్ర్యముల సొసగెద మను తమ వాగ్దానమును చెల్లించుచు ప్రభుత్వమువారే రాజీవు వారులలో తమ స్వంతచట్టమును ప్రవేశపెట్టెదరు. ఒక్క చర్చి సంబంధములగు విషయములలో మాత్రము స్ట్రీలకు సమానాధికారము లీయబడవు. ఇండియా సినిమా సర్వీసు నంటికాఖలు కొన్నిటినుండి మాత్రము స్ట్రీలకు లోలగించుట కధికారము లుంచుకొనబడును. తగిన అనుభవము గలవారంద ర్లు సలహా నీచ్చుచున్నాడు. ఇండియాలో నిపుడు స్ట్రీలకు పురుషులకుండు స్వాతంత్ర్యము లోనగుట తెలివైన పుకారు. ప్రభుత్వములు ప్రభుత్వములందుండుటకు గూడ బిల్లులో అధికార మియవలయును. నియోజకవర్గముల గూర్చి వెతకనుండి మార్పులను చేయవలసి యున్నది గనుక నాల్గులలో ఆవిషయ మంత గా చర్చింపబడదు.

ఎన్నికలు—ప్రభుత్వ ప్రకటనము

లండను, జూలై 4:—మరల సాధారణపు తెన్నిక జరుగునని దొరతనమువారు అనుకొనుటలేదని రామన్నరథలో మేజరు అప్టనుగారు తెలుపుటకూడ లాయడు జార్జిగారు తమకుగల్గిన ప్రాత్యాహుతో కానవలయున్నట్టి జనత నికృయించినట్లుల గోచరించుచున్నది. కాన స్ట్రీలకు నోటులనిచ్చునధికారమును నహించుట ముడవలసిన పక్షమున 21 ఏడ్లకు తగ్గించుటకు దొరతనమువారు ఇష్టపడుటలేదు. కాని రాజీవుచట్టమున స్ట్రీలకును, పురుషులకును సమానత్వములు ప్రసాదించబడును. ఈవ్యక్తములు మరలసంబంధముల ఉద్యోగములకును, ఇండియా వి. సి. ఎస్. ఉద్యోగములకును సంబంధించవు. పూర్వోచాహుతంత్ర సమానత్వములు సినిమా వృత్తులకే వర్తించును. దీనిని జూడ స్ట్రీలకు రాజకీయము లందు, బ్రిటిషు పౌరసేవోద్యోగమునకు ఎంతటి అధికారమునైన నహించుట కరకాళమున్నట్లు తెలుపుచున్నది. ఈచట్టము వలన స్ట్రీలు న్యాయవాదవృత్తిని స్వీకరింపవచ్చు. దండసాధికారి డిగ నుండవచ్చును. పారిశ్రామిక పనులందునూ పురుషులతో బాటు సమానముగ పని చేయవచ్చు. కాని దానిని చాలమంది వర్తక సంఘమువారు అంగీకరించరు. ఆక్షేపణను జూచెదరు. కొంతమంది స్ట్రీలకు సభ్యులుగ నుంచ నేరదనిగూడ ఆక్షేపించెదరు. కొద్ది సవరణములతో స్ట్రీని యోజనాధికార స్వత్వములకర్మకు సంగీయములేదు.

ప్రాన్సువారు భారతీయులు

లండను, జూలై 3:—ప్రాన్సువారు భారతీయులు వ్యవహారము చేయు విషయమునకు సంబంధించిన చట్టములగు రిండిషిని ఆఫ్రికాయూనియను దొరతనమువారికి సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునా రెట్టిసంగతులకు తెలియజేయలేదని కామన్న

రథలో కర్నూలు ఆమెరిగారు యూనియను అయ్యుటగోరు గారికి ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. భారతీయుల ఆక్షేపణములకు భంగము కలుగకుండ గా జప్రతినిధి గారు కనిపెట్టుచుండురనియు యూనియను దొరతనమువారు ఈవ్యవస్థయొక్క నులుపు బరువులను గ్రహించుటచేతను వక్షిణ ఆఫ్రికా యూనియను దొరతనమువారికి పూర్వోచాహుతంత్రైన చట్టమును గూర్చి ఏమియు జెప్పకుండుటకు కారణమని నూచించబడినది. ఈచట్టము మూలమున ఇటీవల యూనియను న్యాయసౌనములందు జెప్పబడిన తీర్పుల ప్రకారము ప్రస్తుతమందున్న లైసెన్సిలకును, ఆస్తి స్వంతదారులకును ప్రతిభుటిల్లు నష్టములు తప్పి పోయినవి.

లాయడు జార్జిగారి యుపన్యాసము

ప్రతికాభిప్రాయములు

లండను, జూలై 4:—లాయడు జార్జి గారు సందేశములకు దిక్కుముగ సమర్థించిరి వార్తాపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి. జర్మనీయే జయించియుండిన మిత్రమండలివారి నది యెట్లు కాలిక్రింద నలిపియుండు ననుచు వారు తెలిపినవిషయములు వదియు నాకర్షణీయములగు నున్నవని అని తెలిపినవి. వరాజయానంతరము తమకు కలిగియుండవలసిన పరాధనముల నతడు వర్ణించునపుడు నెక్కువసభ్యులు దాకరుగారు “మొట్టమొదట వారు మనల నందఱిని చంపివేయ గోరి యుండురు” అని వ్రాసినై నున్న రాజకీయముండి మొట్టమొదట యవరాజుగారు లాయడు జార్జి గారిని ప్రశంసింప వారంభించిరి. ప్రధాని తన ప్రార్థనోరణిలో మూట్టాడెను గాని తెల్లదనముతో నతడు చాల అలసి యున్నట్లు గన్పించెను. దన్నతో నప్పటికి బాధ పడుచుండెను. కెయిజరు లండనులో విచారింపబడు నని తెలుపునపుడు సభ్యులలో గలిగిన సంకోచమునకు మేరలేదు. నాగరికతాప్రకరచ మంతయు కోరు కోరికను హాలందు నిరాకరింపదని తలంపబడుచున్నది.

డెయిలీ మెయిలు ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—కెయిజరు నొక బ్రిటిషుయోదలో ఇంగ్లండునకు తెచ్చి టవరులో బంధించెనరు. న్యాయమూర్తిల యెన్నికకు కొంత కాలము పట్టును. జర్రాను న్యాయమూర్తిల చచ్చురకుతునిచారణ నిలుపబడును. బ్రిటిషులు లక్నోబుర్గుల తాటనికత్వమునకు భంగ మొసరించుటకు గూర్చి విచారణచేయబడునని తలంపబడుచున్నది. మరణశిక్ష విధింపబడునట్లు లేదు. యూజీజుకారాగృహవాసశిక్ష విధింపబడవచ్చును. కెయిజరు తన యువకులశిక్ష న్యాయమూర్తిల పెట్టుకొనవచ్చును. కాని ఆనేకయుది సాక్షులకు బెట్టికేను నకరసరముగ పొడిగించుటకు మాత్ర మంగీకరింపబడదు. బ్రిటిషు న్యాయమూర్తి విచారణ శభాధికర్యమును కనొంచును.

జనరలు స్ట్రెబ్బుగారి అభిప్రాయములు.

లండను, జూన్ 30:—సంధివరకులనుగూర్చి జనరలు స్ట్రెబ్బుగారు చెప్పినదానిలో నీక్రింది చేరామున్నది:—“నెయ్యదిగ నాలోచించు నప్పు డింత కఠినమైన ముంది కాదని తలచునట్టి శిక్షలకూడ కొన్ని విధింపబడినవి. యూరపు పారిశ్రామికాభివృద్ధికి చాల ఆహ్వానము గలుగకుండ సర్వహించుట హాసగోచరి నష్టపరివరములకూడ విధింపబడినవి. అట్టివాని మరింత నులగయులగును. భరణీయములగు చేయుట అందఱికిని చాలయంపిది.” దీనివై విరుద్ధించుచు తెంపు పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—“తాత్కాలిక సంధివరకు మాత్రమేగాక క్రిందటి వారా తమవరకుగూడ జర్మనీయందే ప్రార్థనముగ ననేకయులదనముల నాడుచు మోసగించుచు వచ్చిరి. జర్మనులకును న్ను నీనిషయములలో గ్రహించుటయందు జనరలు స్ట్రెబ్బు గారు చాలపాదజేరి. జర్మనులలో శ్రాత్తముతోక ప్రేరేపించుట జర్మనీని నెయ్యదిగ పభివృద్ధి నొంద హెచ్చరించుట కాదు. యుద్ధమునకు బాధ్యులుగ నుండువారిని తమమందు లెగి యుద్ధమునాకుండ జేయుటకు మార్పుకాదు. రెండవ పర్యాకము చెల్లింపవలయు నూమిలియార్డుల ప్రాంతుల మొత్తములో కొంతవరమును తగ్గించుట నది మొట్టమొదట చెల్లింపవలయు నూరు మిలియార్డుల మొత్తమును తగ్గించుట కాదు.”

పేర్కొనబడు మూలల గారు సంధివరకునై పంకము చేసిన వెనుక నొక ప్రాంతివార్తాపత్రిక కోర్కొగికిల్లు చెప్పిరి. “మాకు సంధివరకు లెంతకఠినముగ నున్నను మనస్సులో అరమర లేకుండ మేముసంకరముచేసితిమి. ఇంక మేమావరకుల ప్రకార ముచరించెదము.” ఈపాదమునామూలల గారే 1914 వ సంవత్సరము జూలై నెలలో ప్రాన్సువారికి జర్మను సాంఘికులు యుద్ధవ్యయములకు సామూహికము సంగీకరింపరని ప్రాంతి సాంఘికుల నమ్మించెను.

విమానసంచారము.

లండను, జూలై 5:—రాత్రి 12 గంటలపుడు ఆర్ 34 విమానమును ప్రదేశము తరమున 59-40. పర్వతమున 45-45. రాత్రి 1-4 వేళ 50 మైళ్ల దూరమున నున్నది. న్యూఢౌండులాండుకు దక్షిణమున నెయింటువీరీ దీవిపైని సంచరించుచున్నామని 4-వ తేదీ రాత్రి 8 గంటలకు వైమానికులు వాయువార్తను పంపిరి. వారు నెంటు జాన్సు ప్రయాణమును మానుకొనినట్లు న్నది. ఈ విమానమున కలిసి కొనుటకు 3-వ తేదీని హండ్లిపేజీ విమానము న్యూయార్కునుండి బయలుదేరినది. ఆర్ 34 విమానము స్కాట్లాండునుండి న్యూయార్కుకు బయలుదేరినది. వరానువారి విమానసంచారమును చాల క్రద్ధతో గమనించుచున్నారు. వెనక కొక కాలమున వరానువారు విమాన సంచారమున సగ్రగణ్యతను వహించిన విషయమును స్మరించుకొనటవలన వారి కిప్పుడాకాభంగము కలుగుచున్నది.

వైమానికయానము

నెంటుజాన్సు, జూలై 4:—ఆర్. 34 విమానము తేదీయదయును 6 గంటలకు నోట్లేడేవుచే దేరినది. మధ్యాహ్నము 1 గంటకు నెంటుజాన్సు చేరునని తెలుపబడుచున్నది.

సముద్రతంత్రీవార్తల ఆలస్యము

లండను, జూలై 4:—ఆఫ్ఘ్ యుద్ధమును గురించి మాంజేగూగు ఏమియు తెలుపుటలేదు. తంత్రీవార్త ఏర్పాటు చాలాపూర్వముగ నున్నది. నిజస్థితులు జరిగిన వెక్కువారములకు ఆఫ్ఘ్ కార్యకర్తలకు సమాచారము తెలియును. ఇంచితపు ప్రభువుగారి తేఖను వివర్ణించుచు వైశ్వానరతంత్రీవార్తల ఆలస్యమును గురించి నిందించుచున్నది. ప్రదేశముయొక్క అభివృద్ధికి విశ్వరూపమును కలపజేసే కారణము 1914 జనవరిలో 45 వేల తంత్రీసమాచారములు వచ్చినవి. ఈసాలిన రమారమి 10 లక్షల దొంతకపు తంత్రీసమాచారములు వచ్చినవి. సాంకేతికపు గుర్తులునుగాడ ప్రజలు ఉపయోగించునాడ దని నిర్ణయముజేయుటగాడ సమంజసముగ లేదు. ఈ నిర్ణయము లన్నిటిని తగ్గించుటకు యుద్ధకార్యాలయమువారు ఆలోచించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. తూర్పునకు, మధ్య తూర్పు భాగమున ఆమెరికనులు జపానువారును పోటీగ వర్తకమును జరుపుచుండుటచే ఇతర వర్తకసంఘము వారలకు కొప మెక్కువగుచున్నది. ఇండియాలోనున్న బ్రిటిషువర్తకమును వికసించుకొనుటకు విశ్వప్రయత్నములను జేయు సమస్యనుగాడ లండన్ వర్తకసంఘమువారు ఆలోచించుచున్నారు.

లండను సైన్యములు

నగరమునం దూరేగుట

లండను, జూలై 5:—లండను నగర సైన్యములను, లండను కవుంట్రైన్యములను నగరమున అధికాత్వానుమతో డిరేక్షన్. ప్రజలందరను ఉప్పొంగిరి. మార్గములయొక్క ప్రజలతో క్రిక్కిరిసి యుండెను. 20000 రాష్ట్రీయ సేనలు సమావేశమైనవి. మాడుమైస్సు భారతదీర్ఘ వర్తకములను కేటూని బాండుబాయిద్దములు మోగినవి. లండను వైద్యాలయముల నుండి వారులు ఒకేమోస్తరు దుస్తులతో ఈ ఉత్సవమున పాల్గొనిరి. వీటికి సన్మానము జరిగినది. సార్వభౌమునకు బకింగు హామి మందిరమున కావలి భాగమున ఆందరును స్వాగత మొసగిరి. భేరి రావణము మోగినది. రాజమందిరమున కిరుత్రక్కులను ఆక్వాయాధులై బ్యాండును వాయిందిరి. బకింగుహామి రాజమందిరము ఆవలి భాగమున పొరులును, సైనికులును రాజుగారికి స్వాగత మొసగిరి. నగరములో లండను నగరాధికారి సేనలకు స్వాగత మొసంగెను. పురవిధులన్నియు సైనికుల బాధతో నిండియుండెను.

భారతదేశ రాజ్యాంగ సంస్కరణచట్టము

జాయింటుకమిటీ (సంయుక్తసంఘము)

లండను, జూలై 4:—జాయింటుకమిటీవారు రాబోవు వారములో తమ కార్యభారమును అధికారరూపముగ వహించి నిర్వహించుటకు ప్రారంభించెదరు. నెలవులలోపుగ వీరు సాక్ష్యమును వైకొనట ముగియదు. ఆగస్టు 4 తేదీని ఈసాక్ష్య విచారణ ప్రారంభమగును. అక్టోబరు లండను వారముతో ముగియను. సి. డి. క. హామి ప్రభువు గారు కమిటీ సభ్యుడుగ నున్నను. అందరును దొరతనపు సభ్యులే అందరును అనుకూలవాదులే. ప్రతిపక్షు లిందులేరు. వీరి తీర్మానముల ప్రభుత్వచట్టమునకు అనుకూలముగనే యుండ

వచ్చును. సోమవారము నాడు ప్రభువుల సభయందు కర్తవ్య ప్రభువుగారు కొన్ని సవరణలు జరుగునని హెచ్చరించినను మొత్తము మీద అనుకూలముగనే యుండును.

ఆస్ట్రేలియా సైన్యములు

లండను, జూలై 4:—లండనులో ఆస్ట్రేలియా సైనికులకు వ్యవస్థించుచు త్వరలోనా రాష్ట్రీయాలో నుండగా తాము మాచెదరని తెలుపుచున్నారని యువరాజుగారు చెప్పిరి.

ఇంగ్లాండులో సైనికులను చేర్చుట.

లండను, జూలై 4:—గత 6 వారములలోను వారమునకు 4-5 వేలవరకున చేరిరి. 2 లక్షల మంది ఆశుభక్తులు మరల చేరిరి. కొత్తగా చేరిన వారిలో చాలమంది 4-7 ఏండ్ల వాయిదాలకు చేరిరి. కాన యుద్ధమున పనిచేసినవారందరను సైనిక సేవా కానవ్యవస్థ ముగియకముందే విడుదల చేయబడుదురు. ఇండియాలోని సైనికులను విడుదల చేయుట కవటికి 20 వటాలములను వంపుటకర్తవసరము.

ఒక నౌక మంచులో మునిగిపోవుట.

నెంటుజాన్సు జూలై 4:—టింగ్లీడు తరమున పొగమంచు డిట్టముగ వట్టుటవలన ఆర్. 34 నౌక మునిగిపోయినది.

సముద్రపు రైలుమార్గము

లండను, జూలై 4:—ఇంగ్లీషుభాషానెలలో రైలు మార్గమును జేయుటకు గొప్ప ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. రాబోవు రెండు సంవత్సరములలోను ఇది మరల ప్రారంభించబడును. యంత్రములు చాలవరకు సౌకర్యముగ లభించుటచే ఇక రెండు సంవత్సరములలో కట్టుటకు సాధ్యమగును. అందరును ఈరైలుమార్గమును నిర్మించితీరవలయునని ఏకగ్రీవముగ కోరుచున్నారు. కాని ఖర్చులవిషయమై కొంతకష్టము కలుగుచున్నది. రైలుమార్గమును నిర్మించుటచే లండనులో రైలులో చేసిన సరకులకు ఏయిరు ఈస్టులో దించుటకు వీలుగును.

ప్రాన్సు

కెయిజరు విచారణ

పారిసు, జూలై 4:—కెయిజరు వరానుదేశమునకు విరళాల క్రమవైయుండగ నతనిని లండను నగరమున విచారింపుట సమంజసము గాదని పరానుపత్రము ప్రాసినవి గాని సంధిసభకు పరానుదేశము దృఢముగా నియోజింపబడుటచే మొదటి గౌరవము వరానువారికి కలిగినదని వారు సమాధానమును కలిగించుకొనిరి.

వదభ్యుత్పాదగు కెయిజరుని విచారించుట.

మిత్రమండలి తీర్మానము.

లండన్ జూలై 5:—ప్రార్థినునుండి వైశ్వానరు ఇట్లు తంతువచ్చినది:—
తమంతకు తాము విచారణ నిమిత్తము మిత్రమండలి కక్షయందెవని ప్రకటించినందులకు హాల్వెసు గారికి మిత్రమండలి వందనము లప్పించెదరు గాని స్వాధీనమైనంత మాత్రాన కెయిజరును విడిచిపెట్టుటకు ఎంతమాత్రమును వీలులేదనియు కెయిజరు సేరము పోలేదనియు మత్రీయండలి వ్యక్తుత్తరమందెదరు.

కెయిజరు బహిష్కరణము

లండన్, జూలై 4:—తెలిగొపు ప్రతినిధి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:—కెయిజరు బహిష్కరణసంస్థ ఎంతవరకును వ్యాయస్థానసంబంధ మైనది. బహిష్కరణపు కాత్రముల ననుసరించి కెయిజరును బహిష్కరించెదరు. ఈబహిష్కరణపుకోరిక సమంజసమనియు చెల్లదగినదని తోచిన వ్యక్తిగమమున ఆప్రేమియిజానున్న విచారణసంఘమువారిని కెయిజరును విచారింపవలయును. 15 దినములు గడచిన పిదప వీరు ఈ విషయమును తమయభిప్రాయమును దొరతనమువారికి తెలియజేయవలయును. అపుడు దొరతనమువారు కడపటిచర్యను దీసికొనెదరు. అసలు బహిష్కరణము అంగీకరింపబడునాయను గొప్పసందియము గలదని తెలిగొపుకత్తిక తెలుపుచున్నది.

టర్క్ ప్రతినిధులు.

పారిసు, జూలై 5:—నేడు టర్క్ ప్రతినిధులు లాస నేకు వెళ్ళిరి.

ఆస్ట్రేలియా సంది

పారిసు-జూలై 2:—సంఘమువారు ఆస్ట్రేలియాసంది వరకుల నాలోచించుచున్నారని నుండువారమునాటికి గాని పూర్తికావని తెలియుచున్నది. వరకుల కలెములన్నియును ఆస్ట్రేలియావారికి చేరినవీయుట 10 దినములు గడువియ్యబడును. జర్మనుల సందివరకులలో చేయబడిన సవరణలన్నియును ఆస్ట్రేలియనులకుగాడ నవ్యయించును. అవి వివరములకు సంబంధించివి.

ప్రాన్సు సంది సైన్యము

పారిసు, జూలై 5:—అక్టోబరు 30 తేదీనుండి సంది సమయములం దుండవలసిన సైన్యమును మాత్రము ప్రాన్సులో నుంచెదరు.

వరాను విజయోత్సవము.

పారిసు, జూలై 6:—14 వ తేదీని ప్రాన్సునందు విజయోత్సవము జరుపబడును. అవిజయోత్సవమునకు ఆంగ్ల యుటలి ఆమెరికాదేశముల సేనలకు, మిత్రమండలి, చిన్న దేశముల సేనల ప్రతినిధులను 500 మందిని రావించుటకు వరానువారు యత్నించుచున్నారు.

ప్రాంకో ఆమెరికను సాభాత్వత్వము.

పారిసు, జూలై 5:—హావాను ఏకైక వారిట్లు తెలియబరచుచున్నారు. ప్రార్థిను సగరమునందు స్వాతంత్ర్యుని దివోత్సవమును వ్యక్తించుటలో ప్రాంకో ఆమెరికను సాభాత్వత్వ సాభాగ్యము బాగుగ ప్రదర్శిత మయ్యెను. క్లీగడీ లాకాంకార్టీలో జరిగిన ప్రాంకో ఆమెరికను ప్రదర్శనోత్సవము ననేకమంది చూచిరి. ఎం. పాయింకేరు ఫావగార్లుతు వచ్చిరి. ఆమెరికా వర్తక సంఘమువారు 380 గురు అతిథులకు వింవోసగిరి. మార్షు ఫావగార్లుతు, వరాను మంత్రిత్వ సభ్యులును విందున కేగిరి.

యూష్య

ఎస్టోనియా - జర్మనీ దేశములు

కోపను హేగను జూలై 4:—మిత్రమండలివారుమధ్య వర్తముగా నుండి యారెండుదేశములవారిని సంధిచేసిరి. నిన్ను ఈ రీగాయెద్ద తాత్కాలిక విరామప్రతము నందు సంకేతములు జరిగినవి. జర్మనీసేనలు త్వరలో తెల్లందును విడుదలవునను 6-వ తేదీ లోగా జర్మనీ-బాల్టికు సేనలు రీగాను కడపటకున తాత్కాలిక సంధి జరిగినది.

జరిస్తాను వట్టువడుట.

లండన్ జూలై 4:—భూగర్భమున మొనర్చి జూన్ 26 తేదీని డెనిక సేనాని జరిస్తానును బట్టికొనిరి. వెక్కుమంది బండిలును ధనముగాడ దొరకెను.

పోలండు

మిత్రమండలి-పోలండు

లండను, జూలై 5:—బోలిషిస్టు గుంపులనుండి తూర్పు గెరిషియాకు అపాయము కలుగుతుండగ పోలిషు రిక్టర్లకు సైన్యములను బ్రూంజునదివరకు విజృంభించు నటుల మిత్రమండలి నుప్పొను కవున్ని వారు త్రువు చేసిరిని మిత్రమండలి పోలిషు దొరతనమువారికి తెలియజేసిరి. పోలల వాడి కోర్కెలక మరలుచున్నాడు కేసియనుట మతగురువులను నిరాయదులను, దిక్కులేనివారును అను పోలలను చంపుచున్నారని సంధిసభవారికి విన్నవించవలయునని లీవోయి ముఖ్యమత గురువుగారు ఎం. పాడక్ విస్మిగానికి కబురంపిరి. వేలకొలకొలది వీరిచేసెదవిరి. సంధిసభవారి ఎదుటకు ఉత్తేనియను దొరతనము నాయకులను పిలిపించెదనని పాడరువిస్మిగారు ప్రకటించిరి.

పోలండు జర్మనల ఉద్దవము.

లండన్ జూలై 5:—తూర్పు వడపటి ప్రషియా యందును సైరీషియా పానెలలో రహస్యముగ తిరుగబాటును కలిగించుటకు బూర్వము ప్రయత్నించు చున్నారని పోలండునుండి తెలిసెనని రూటరు తెలుపుచున్నారు. పోలలు ప్రతిసైనిక కట్టుదిట్టములను జేయుచున్నారని పోలలను పురిగొల్పు వ్యయత్నియులు వరుగుచునే యున్నవి.

అప్పుడు నెలవీడినా కలిపియు గానియును అనేకముగా
చూచి 28 తేదీన జన్మము ముట్టడించిరి. హస్తములు గానియు
కుటుంబముల నడయును పోలను లెరుగబాటానయ్యెను
అ కేయలుకు చేయబడిన ముట్టడులని తెలియుచున్నది. దీని
చూపముగ తనవై నేరము లేకుండ జేసుకొన జన్మము
వలెనుచున్నాడు.

పెరులో విప్లవము.

లిహ, జూలై 4.—విప్లవము ప్రారంభమైనది. అధ్య
క్షుడును మంత్రియును నిర్బంధమున నుంచబడిరి.

జర్మను

జర్మను అరాజకులు.

లండను, జూలై 5:—జర్మను అరాజకులను పట్టి
యిమ్మని మిత్రమందలి వారితోపట్టుదలతో కోరుచుంటు నేర
ముద్రాన యుద్ధాగ్రములకు చాలభయము కలిగించుచున్నది
అందు ముఖ్యముగా జర్మనీ రాష్ట్రము యుద్ధాగ్రములకు మర
యు వికారముగ నున్నది. అప్పుడే అనేకమంది తటస్థ శక్తులు
లోని కేగిరి. తక్కినవారు జర్మనీలో దాగియున్నారు. ఒక్క
అడ్మిరల్ హానెట్టు గారి పేరు తప్ప తక్కిన ద్రోహుల
పేరులన్నియు ప్రతిపక్ష బలములను సమాధులయందు
పెట్టి సంక్షోభ ప్రయత్నములు లేకుండానైన సగములపై
కాంక్షలులేనైన జర్మనీ రాష్ట్రము ముట్టడిదారులపేరును,
అన్యాయముగ ముందుగనున పేరునవారి పేరును, ఆను
మత్ర యుద్ధాలకు ముందరినైనవారి పేరును, ప్రాప్త్య లెల్లము
ములను కొల్లగొట్టిన వారి పేరును పట్టి నుండు నని తలంప
బడుచున్నది.

నవ్వు పరిహారములు

పార్లమెంటు, జూలై 6:—హానాను ఏకైకవారిట్లు తెలి
యబరచుచున్నాడు:—నవ్వు పరిహారములనుగూర్చి చేయబడిన
ఏర్పాటులను వెంటనే ఆముఖ జరిపించుటకు లాము సిద్ధముగ
నున్నామనియు, అందునిమిత్తము జర్మనుల ప్రతినిధులతో గలసి
నవ్వులను మొత్తము నిర్ణయించుటకు వెంటనే మిత్రమందలి
అనుభవజ్ఞుల కమిషను సొకదాని నేర్పరుపవలయు ననియు
జర్మను ప్రభుత్వమువారు ఎం. క్లెమెంకోగాని కోకనోటును
వ్రాసిరి. సంధి యంగీకరింపబడినదను మాత్రమున ప్రాప్త్య జర్మ
నీలకు తపాలా తంత్రవారా సౌకర్యములు మరల నెలకొల్ప
బడినవని తలంపరాదు. జర్మనీ సంధివరకుల నిర్వహించు
కొలది నిది క్రమ క్రమమున నేర్పరుపబడగలవు.

జర్మను నాకోద్యోగుల విచారణ

లండను, జూలై 6:—సమాధులమీద గానించిన ఘో
ర నేరములకు నాకొద్యోగులను 70 జర్మను నాకోద్యోగుల
ను తరవాతముగ జేసిరి. ఇందులో బ్రిటిష్ నాకొద్యోగులనుగూడ
గలదు. యుద్ధభర్తలనులకు భిన్నముగ ప్రకరించిన వారిని విచా
రించుటకు నిర్ణయించిన సంఘమువారికి ఈ పేరులు అందజేయ
బడును.

హిందూ దేశమందలి బ్రిటిషు సైన్యములు.

లండను, జూలై 6:—ప్రజలమందరియను రామ్మ
దేనుగారికి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు మాంపేగుగారిట్లు చెప్పిరి.
హిందూ దేశమందలి సైనికుల ఆహారమును గూర్చి చేయబడిన
ఫిర్యాదులను గూర్చి తాము ఇండియా ప్రభుత్వము వారితో
ను తర ప్రత్యుత్తరములను నడపిరి. ఈ సమస్యను బాగుగ విచా
రించిన జనరలు మనోగాడు, ఆహారసామగ్రిలు ఇండియాకుం
దుగంత సౌకర్యముగ లేకున్నను హిందూ దేశములో
దొరకు సరఫరాలనుబట్టి మొత్తమునై బాగుగ నే
యున్నదని చెప్పవచ్చునని. హిందూదేశమందలి ఆహారము
యింటి ఆహారము కంటె ఎక్కువగను హిందూదేశములలో
గూడినదిగను ఉన్నది. పాకములను తయారుచేయు వద్దటిని
బాగుచేయుట కిద్దలు ఉద్యోగియులు, అనుభవజ్ఞులు, పంక
బడుదురు.

సంధి యేర్పాటులు.

బెర్లిను, జూలై 6:—ప్రాంతస్వర్గు జయింబగు
సైన్యముకై మొదట విలేఖరి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—
అసంఖ్య అంగీకరణార్థము రాబోవువారములో సంధి
లేకు లా సభ కర్పించబడును.

బెర్లిను భావిస్థితి.

పార్లమెంటు, జూలై 6:—హానాను ఏకైకవారిట్లు
తెలియబరచుచున్నాడు:—బెర్లిను నగర మసాధారణ మగు
అనుభూతి ప్రదేశమున నుండి ముందరబడి ఆధారములుగలిగి
యుండుటలకు నికముం దది ఘాన్యశక్తి మమోకాతో జేయు
వ్యాపారమున కంతటికిని ముఖ్య ప్రదేశముగ నుండి చాల
పెంపాందలగలదని పార్లమెంటునందలి ఆమోకా సంయుక్త
రాష్ట్రముల రానుభూతి వలెను గాదు చెప్పిరి.

యుద్ధనవ్వుములు

పార్లమెంటు, జూలై 6:—హానాను ఏకైకవారిట్లు తె
లియబరచుచున్నాడు:—యుద్ధనవ్వుములకు తగిన సదుపాయ
ములను జేయు నిమిత్త మతి విశేషమిది సొక అంతరికృ
పు లాటరీ నేర్పరు మెట్టపాటిక వరాను, పరిశీలనల సభ
లో ప్రజేతపెట్టబడెను. మిక్కిలమందలి శక్తులు ఎన్నిటిక వారి
మిత్రులశక్తులన్నిటను టిక్కెట్లు అమ్ముదును. రానుమిలి
యార్డుల పానుల లాభము తీయబడునని మదింపు జేయబడింది.

హంగరీ రాజకీయవేత్తలు

లండను, జూలై 7:—జేతస్వర్గులైక హంగరీ రాజ
కీయవేత్తలు కొందరు జేతు వియన్నాలో ప్రవేశించిరి. బో
ర్నిస్టు అధికారమునుండి హంగరీ తొలగింప కలమునని
మిత్రమందలిని జేతుకొన నిశ్చయించుకొనిరి. మితవాద సాం
ఘిక దొరకనమున హంగరీలో నెలకొల్పబడుటకుడ సహాయ
మొనర్చవలయునని కోరెదరు.

చెయ్యసుధ్ధ సతియు విశేష మహారాజు గానను
జూలై 2 తేదీని బొంబయికి పయనమైరి.

వాతావరణస్థితి

1919 సం. జూలై నెల 9-వ తేదీ బుధవారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	తేలిక అవర్షము 24 గంటలలో X	బిరి అవర్షము 24 గంటలలో X	కరువు 24 గంటలలో X	వీలము 1 నుండి వీలము 1 నుండి వీలము 1 నుండి వీలము 1 నుండి వీలము 1 నుండి	వీలము 1 నుండి వీలము 1 నుండి వీలము 1 నుండి వీలము 1 నుండి వీలము 1 నుండి
గోపాలపురము	88.1	80.7	...	18.99	10.97
విశాఖపట్టణము	93.8	81.6	...	7.81	8.97
కాకినాడ	93.9	80.8	0.07	5.68	8.45
నంద్యాల	97.2	79.9	...	9.81	7.86
తుంటూరు	100.0	81.8	...	8.94	8.28
తెల్లూరు	99.7	77.9	0.06	4.89	8.82
మద్రాసు	100.7	78.2	0.06	4.41	4.56
హైదరాబాదు	90.9	78.1	0.02	12.61	7.98
అనంతపురము	94.4	76.4	...	5.96	4.75
కర్నూలు	91.6	77.5	...	4.12	5.17
కర్నూలు	93.4	75.8	0.09	4.20	5.68
దేవర	97.0	76.7	0.18	4.41	6.25
రెంగునూరు	94.0	65.1	0.16	18.21	9.74
తెల్లూరు	101.0	82.5	...	6.04	6.81
నీలము	97.0	74.8	...	11.85	10.65
కోయంబూరు	89.9	70.9	...	4.95	5.97

దీర్ఘకల్పములో వాయుభారము కొంచెము తగ్గి, ఇప్పుడు
మామూలుకంటె కొంచెము తక్కువగ నున్నది. బంగాళా
ఖాతమునకు తూర్పుభాగమున నిది మామూలుకంటె యెక్కు
వగ నున్నది. వాయువులు మారలేదు. పకటియుష్ణము మా
మూలుకంటె యెక్కువగ నున్నది. రాత్రి శుభమున ఉష్ణ
ము చందలముగ నున్నది. మొత్తముమీద మామూలుకంటె
యెక్కువగ నున్నదనియే చెప్పవచ్చును. చాల ప్రదేశముల
యందు మేఘము పట్టియున్నది. కర్ణాటకమున ఆర్ద్రక యె
క్కువగ నున్నది. చాల ప్రదేశములయందు కొంచెము వర్షించి
నది. మంగుళూరులో 1 అంగుళము వర్షము కరిగినది. స్థితి
గతులు కొంచెము మారినవి.

ఎడ్వర్డు బి. రాను.

ఆర్కింగు వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

మదరాసు అందు నదరమురాట

రైల్వేకంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇక కార్పొరేటు చేయబడినది)

గుంతకల్ బెజవాడ సెక్షను మూలముగా
పోవునట్టి బుడ్లయొక్కయు కర్నూలు బ్రాంచి
మీదుగా పోవునట్టి బుడ్లయొక్కయు రాకపోకల
కాల పరిమితిని యీ క్రింద చూపబడిన ప్రకా
రము 1919-వ సంవత్సరం జూలై నెల 20-వ తేదీ
మొదలుకొని (స్వల్పముగా) మార్పుబడునని అంద
రికి తెలియపరచుచున్నాము.

1 నెం 42 డౌన్ ప్యాసంజరు ఇకముందు
ద్రోణాచలమునుండి మామూలు ప్రకారమే బయ
లు చేరి బెజవాడ 2 గం - 36 నిమిషములకు చేరు
టకు బదులు 2 గం - 40 నిమిషములకు చేరును.

2. నెం 46 డౌన్ మిక్సెడ్ బ్రెముయొక్క
కాలకురిమాణము ద్రోణాచలము కంభం స్టేషను
లకు మధ్య స్వల్పముగా మార్పుచేయును.

3. నెం 45 అప్ మిక్సెడ్ మెయిల్ యొక్క
కాలకురిమితి దోనకొండ ద్రోణాచలమునకు మధ్య
కొంచెముగా మార్పుచేయును.

4. నెం 41 అప్ ప్యాసంజరు బెజవాడనుండి
ఇకముందును మామూలు ప్రకారమే 22 గం-35
ని బయలుదేరి గుంతకల్లు 19 గం 40 నిమిషము
లకు చేరుటకు బదులు 19 గం 50 నిమిషములకు
చేరును.

5. నెం 46 డౌన్ మిక్సెడ్ ద్రోణాచలము
నుండి 16 గం 35 నిమిషములకు బయలు దేరు
టకు బదులు 16 గం 45 నిమిషములకు బయలు
దేరి కర్నూలు 18 గం 58 నిమిషములకు బదులు
19 గం 8 నిమిషములకు చేరును.

ఫుల్ టైమ్ పేనాల ధర తగ్గించబడినది.

బ్లాక్ బర్డు రూ 8-8-0. స్వాక్ రూ 7, వాటర్ మెక
రూ 7-8-0, వాటర్ మెక (స్ట్రీట్ కెంట్ ఫిల్లింగ్) రూ
10-8-0, కల్పాక 210 రూ 4. అల్లెనాండ్రా రూ 2-1-20
1514) నిబ్రదర్సు, స్టేషనరీ తిరువల్లిక్కేడి, మద్రాసు.

కావలెను.

విద్యుత్ క్రిమిలన దీపములు వెలిగించు
ఇంజనుడైనమోకొనువారు కావలెను. ఇందు
1 1/2 గుట్టములు కవరు గల ఆయిల్ యింజను,
మేగ్ నిటోయిగ్ నివర్, స్టోరేజ్ బేటరీ, స్విచ్
బోర్డు, మరి కావలసిన యితర సామానులు
కలిగియుండును. ఖరీదు అతి స్వల్పము. రాజ
గృహములలోను, నాటకశాలల యందును,
క్లబ్బులలోను యుండదగినది. నేడే వ్రాసి
ధర కనుగొనుడి. ఇంజను ఒకగంట పనిచేసిన
ఒక రాత్రి యిరువది దీపములు, దీపము 1-కి
16 వత్తులు కత్తిగలిగిన కాంతి యిచ్చును.
ఆ యింజను యితరసమయములలో చిన్న
చిన్న కనులకు ఉపయోగించుకొన వచ్చును.
వ్రాసి కనుగొనుడి.

(1585)

ఆంధ్ర

యింజనీయరింగు కంపెనీ,
కాకినాడ.

ఆహారపదార్థములు

సివిలు సప్లైస్ డైరెక్టరుగారి మేమాసపు రిపోర్టు

1. బర్యాదీయము. — నిర్ణీతధరల సమస్యనుగూర్చి పరిశీలించుటకు ఆహారపదార్థముల కమిషనరుగారు ఈమాసమున రంగూనునకు వెదలియుండిరి.

2. ఈతడు బర్యాప్రభుత్వమువారితోడను, బర్యాలో యీవిషయమున సంబంధము గలవారితోడను జరిపిన సంభాషణ ఫలితములు మేనెల 8-వ తేదీ ప్రకటనమున వెలువడినవి. పెద్ద యంత్రాగారములయందు దివివరకు 18 75 పానులుగల 100 బస్తాలకు 885 రూపాయలు నిర్ణీత ధరయుండెడిది; ఇప్పుడది 885 రూపాలవరకు వృద్ధిచేయబడినది. ఇతర చిహ్నుబియ్యములకు నిర్ణీతధరల క్రిందకు లేదని. “యూరపు నెలకు 1” క రకము ఉప్పుబియ్యమునకు తక్కువ రకములు నూకలకునూడ నిర్ణీత ధర లేర్పకపడెను. భాగ్యమునకు గొప్పధరల శేర్పరచుటకును, అవసరమగు నెడలను పదార్థములను మైకోపయోగమునకై వినియోగించుటకును బర్యాప్రభుత్వమువారికి అధికార మొసగబడినదిగా ప్రకటించబడినది. అవసర మగునెడల 1919 సంవత్సరపు పంట పూర్తిగా అయిపోవునకును భారత ప్రభుత్వమువారు కంట్రోలును నిలిపియుంచెదరు. ఇందువలనను మదరాసులోని పెద్దమిల్లు బియ్యపు బస్తా 1 కి ధర రూ 1-8-8 వంతునగాని, రూ 1-4-8 వంతునగాని వృద్ధియైనది.

3. ఈ మాసమున నిచ్చుటకై దిగుమతి చేయబడిన భాగ్యము 14,466 టన్నుల బియ్యమునకు సరిపోవునట్లున్నది. కాని ఏప్రిల్, మే నెలలలో యీ దిగుమతులు అతివిస్తారముగ నున్నవి. మే నెలలో అంతకు పూర్వమున వచ్చిన పదార్థము లీ నెలకు సరిపోవునట్లున్నది.

4. ఉత్తరప్రదేశ్ లోని బెజవాడగద్ద డిప్యూటీ డైరెక్టరు శేర్పరచినకడకు ఉత్తరప్రదేశ్ లనుండి బియ్యపు యెగుమతి విషయమున జేయబడిన యేర్పాటులు ఏప్రిల్ నెల రిపోర్టులో వెలువడినవి. 10,000 టన్నులకు యెగుమతి చేయవచ్చుననియు, ఈ మొత్తము నంతయు కృష్ణాజిల్లానుండియే పంపకలెననియు నిర్ణయింపబడినది. ఉప్పుబియ్యము (1-వరకము) రూ 11-12-0 చొప్పునను, పచ్చిబియ్యము (1-వరకము) రూ 11-4-0 వంతునను నిక్రయింపవలెనని ప్రకటనయియు లభింపజేయబడినది. ఈవృద్ధి జనుప్రదముగానే కొనసాగినది. డిప్యూటీ డైరెక్టరుగారు 8,988 టన్నులకు యీమాసమున వర్తింపజేసిరి.

5. తంజావూరు బియ్యము. — తంజావూరునుండి యెగుమతి కావకు బియ్యపు నిత్యధరకు మార్పు అవసరమైనది అట్లా కలెక్టరుతో యీవిధి డైరెక్టరు యీ క్రొత్త యేర్పాటులకు 1919 మే, 1 తేదీని ప్రకటించెను. 1919 సంవత్సరము మే 16 తేదీనుండి జూన్ 15 తేదీకి 2500 టన్నుల బియ్యమును యెగుమతి చేయవలెనని వర్తింపజేసి యీయబడును. సంవత్సరము 166 పానుల బస్తాకు 15 రూపాయల గరిష్ఠ ధర నిర్ణయింపబడినది. ప్రతి వారమునకు ఒక డెరులైన కొనవచ్చును. కాని, మధుర, రామనాడు, కోయంబత్తూరు జిల్లాలకు, పుదుచ్చేరి, తిరువాన్కూరునకును యెగుమతి నిషేధింపబడినది. మే 31 తేదీకి 1878 టన్నులకు పెండ్లరు చేయబడినది.

6. బెంగాలు బియ్యము. — బెంగాలునుండి బెంగాలుకు మున ఈ రాజధానికి రమ్యబియ్యము మొత్తము 5000 టన్నులు యథాస్థితియందే యున్నది. ఇది యీవిధముగ ఈ రాజధాని యందు విధిజింపబడినది:—

గంజాము, వికాఖపట్టణమండలములు టన్నులు	8,000
మదరాసుగరము	2000
ఈ క్రింది మొత్తములకు వర్తింపజేయబడినవి. —	
గంజాము జిల్లాకు	1884
వికాఖపట్టణముజిల్లాకు	1900
మదరాసు గరమునకు	1216

మొత్తము	5000
7. తెనకల. — తెనకల విభజనను యథాప్రకారము గనే యున్నది.	
బెంగాలునుండి	టన్నులు 1500
తంజావూరునుండి	8000
మధ్యరాష్ట్రమునుండి	1500

మదరాసు గరమున దిగుమతిచారు లనేకుల పాడ్డు అక్కిముండుటచే, యిచ్చుటకై తెనకల దిగుమతి యెక్కువగ నున్నది.

8. గోధుమలు. — తంజావూరునుండి వచ్చు గోధుమల మొత్తము 600 టన్నులనుండి 800 టన్నులవరకును వృద్ధి చేయబడినది. బాంబాయినుండి యీ 200 టన్నుల అట్టేలియోగోధుమలను దిగుమతిచేయుటకును యేర్పాటు చేయబడినది.

9. ఇతర కాయభాగ్యములు. — ఇతర కాయభాగ్యముల విషయమున చేయబడిన యేర్పాటులలో మార్పు జరుగలేదు. 14950 టన్నులకు వర్తింపజేయబడినది.

10. మిరపకాయలు. — ఈమాసమున గుంటూరు మండలములోని 284 వాగసుల మిరపకాయలకు డిస్కంట్టు లీయబడినది. 17020 మంతులు సింహళమున కగుమతి చేయబడు అనుమతింపబడినది.

11. పంచదార. — 802 టన్నుల పంచదార సింగపూరు నుండి మదరాసు రాజధాని కగుమతి చేయబడినది.

12. కిరసనాయిలు. — మార్చి నెలలో మార్పుకొందింపబడిన కట్రోలు విభాగముననుండి, తృప్తికరముగానే కృషిపరిపినది. కిరసనాయిలు నిలువ విస్తారముగ నున్నది. మే నెల కడపటివారములో స్టాండర్డు ఆయిలు కంపెనీవారు చాల వరకును తెప్పించినారు. పెట్రోలుకూడ చాలనేయున్నది.

14. ప్రత్యేకపు యేర్పాటులు. — మైసూరు హైదరాబాదులలో కేరళబడిన యేర్పాటు లీమాసమున యథాప్రకారముగనే యున్నవి.

కాలమానము. — ఈసమయమున కడప వర్షమువలన విత్తనములు జల్లుటకు వీలైనది. గంజాము (ఉత్తరము) వికాఖపట్టణము, కృష్ణా (కొన్ని భాగములు), గుంటూరు, బళ్ళారి (ఒకతాలూకా), చిత్రూరు (వడమర), తంజావూరు, పుదుచ్చేరి మండలములలోకల ఇతరప్రత్యేకములు చాల అనుకూల స్థితియందున్నట్లు తెలియచున్నది.

15. ధరలు. — వికాఖపట్టణము, గోదావరి, బళ్ళారి, అనంతపురము, కడప, తిరునల్వేరి, దక్షిణ కనరా మండలములలో ధరలు పెంచుకొన్నవి. ఇతరప్రత్యేకములలో తక్కువగ నున్నవి. పంటలు విస్తారముగ నందుటచే నెల్లూరు, చెంగల్పట్టణములలో ధరలు తగ్గినవి.

నర్ శంకరనాయరుగారు

ఈ నెల 8-వ తేదీని సామాన్య కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులను విద్యాకాళామంత్రియైన నర్ శంకరు నాయరుగారు సిద్ధానుండి బయలుదేరిరి. వీరు చెన్నపురిలో అధికార పరిత్యాగ మొనరించెద రని తెలియచున్నది. వీరి స్థానమున నియమితు లగువారిపేరు క్వరలో ప్రకటించబడును. నర్ శంకరునాయరుగారిని పిట్టొట్టుటకు నర్ జార్జి లవెండెను, నర్ జార్జి బార్నెసు, హెచ్. మెన్సు డిలాఫోసీ, ఆర్. బి. గాజు, జి. ఎం. మిశ్ర, జి. ఆంధర్జను, భాను యినాయకు ల్లాభాన, ఎన్. సి. గుప్తగార్లు ప్రేమనకు వచ్చిరి. నర్ జూడు హిజాగారి నెలపు ముగియగానే వారికి విద్యాకాళామంత్రి కృషిమియ్యబడు నను గట్టి వదలి కలదు. చాల సమర్థులను అనుభవజ్ఞులను నగు భారతీయ ప్రముఖుడు రివిన్యా క్వరసాను కాళామంత్రిగా నియమింపబడు నని తెలియచున్నది.

గవర్నరుగారి భావములు.

సంధివలన యిండియా జేకమునకు క్రొత్త భాగ్యతలను క్రొత్త అపాయములను గూడ కలగవచ్చును. సంస్కరణముల చట్టమును క్వరలో పార్లమెంటు వారు మోడింతురని తెలియచెద ను. మిక్కిలి రాజకీయోత్సాహమును మేము (బ్రిటిషువారు) కలిగింపగలిగిండుటకు చాలసంతసింపచున్నాము. ఇట్టి సంకీర్ణ సమయమున చాలవిక్రములు కలగుట సహజమైనది వాని నన్నిటిని లోలగించుకొని పరిపాలనను ననుకూలముగ జరుపుటకు దొరకనము వారును ప్రజానాయకులును గూడ బాధ్యులుగా నున్నారు. నేనలో తక్కినవారిని పరిత్యజించి స్వల్పభాగము నుండుకే గుట ఎట్లు హానికరమో రాజకీయములందు గూడనట్లే. చాలు అనేయుటకన్న సరిగా దారిని సడలుటయే జాతీయతాభివృద్ధికు త్రమ మార్గము. ఇట్లనిచునము ప్రయాణమే మాని కూర్చొనగూడదు. ఎంతవడిగ నారంభించిన అంతవడిగ నేమనక నుకూలము కలగగలదని లాయరుజార్జిగారు నడిపిరి.

ఉద్యోగవిషయములు.

ఉద్యమండు జూలై 7:— మిలిటెంటు సబు జడ్జి కె. కృష్ణమాచారి అత్యుత్తమ గుంటూరు సెషన్సు జడ్జిగా నియోగింపబడిరి.

యే. యెస్. బాలసుబ్రహ్మణ్యమ్ గారు తిరుచనాపల్లి సెషన్సు జడ్జిగా నియోగింపబడిరి.

ఎ. నారాయణ కలియార్ గారు దక్షిణ కనరా సెషన్సు జడ్జిగా నియోగింపబడిరి.

సి. వీరవల్లి విశ్వనాథమ్ గారు రామనాథ్ సెషన్సు జడ్జిగా నియోగింపబడిరి.

వి. స్వామినాథ అత్యుత్తమ రాజాగారు గోదావరి సెషన్సు జడ్జిగా నియోగింపబడిరి.

ఆర్. నారాయణ అత్యుత్తమ గారు కడపజిల్లా జడ్జిగా నియోగింపబడిరి.

టి. వరదరాజులు వాయుడుగారు బళ్ళారి సెషన్సు జడ్జిగా నియోగింపబడిరి.

గౌరవనీయులగు నర్ జి. ఇ. పి. వాలిస్ గారు నెలపు తీసికొననందున వారి స్థానమున ప్రధాన న్యాయమూర్తులుగ గౌరవనీయులగు నర్ అబ్దుల్ హిసాబుగారు తాత్కాలికముగ నియోగింపబడిరి.

గౌరవనీయులగు అబ్దుల్ రహీముగారు తాత్కాలికముగ ప్రధాన న్యాయమూర్తులుగ నియోగింపబడుటచే వారి స్థానమున దివాన్ బహదూర్ సి. కృష్ణన్ గారు నియోగింపబడిరి.

గౌరవనీయులగు ఫిలిప్పు న్యాయమూర్తిగారు నెలపు తీసికొనుటచే తాత్కాలికముగ వారి స్థానమున డిప్యూటీ, నెల్లూరుజిల్లా, యెల్. జి. మూర్ వి. సి. యెస్ గారు నియోగింపబడిరి.

గౌరవనీయులగు నర్ డబ్ల్యు. బి. విలింకుగారు నెలపు తీసికొనుటచే. జి. జి. బర్నె, వి. సి. యెస్ గారు వారి స్థానమున తాత్కాలికముగ నియోగింపబడిరి.

చెన్నపురి కార్యరేషను

నో టీ. ను. 1672

తండయాళ్వేటలో యుండు రెయిసి ఆస్తి త్రికి పోవునట్టి ఆర్. ఎస్. సంబరు 8048 ఏక సర్కారువారి పుత్తరపువైన యీ నెల 15 వ తారీఖునుండి రాకపోకలు లేకుండా మూసివేయబడునని అందరికి తెలియజేయడమైనది.

రివ్వుకొభవనము, హెచ్. హెచ్. బర్కిట్, 7-7-19. ఇ. సి. ఎస్. అక్కిగం ప్రెసిడెంటు.

King's Indian Orderly Officers

Received by the Prince of Wales.

LONDON, July 5. H. R. H. the Prince of Wales, at St. James' Palace to-day, received Captain Gerard Reyne of the 70th Punjab, the Officer in charge, and the King's Indian Orderly Officers, who were presented by Colonel Sir J. R. Dunlop-Smith.

Details of the Match.

LONDON, July 4. TOLEDO (OHIO).—In the match between Dempsey and Willard, the former's victory was never in doubt. In the first round Dempsey landed a hard bodyblow from which Willard never seemed to recover. On seven occasions the gong alone saved him as he was knocked down or thrown helpless against the ropes. Dempsey then started pounding Willard with rights and lefts to the jaw and body. Willard was dazed, blood was streaming from his mouth, and he made but a feeble resistance, except for a single stinging upper cut. Dempsey was not marked himself, but he was covered with Willard's blood. Dempsey settled matters with a right and left to the jaw as the bell rang.

CALCUTTA, July 9. A daring decoity is reported to have been committed in the house of late Mr. Hairchuru Matall of Belgharia under the Barenagore thana on Monday night. It is reported that forty decoits, armed with revolvers, rifles, daggers and lathis, pointing their faces and wearing false beards, broke open the door and after torturing the inmates decamped with about Rs 2000. The neighbours attempted to oppose them but were scared away by the pointing of their revolvers.

Rangoon, 8th July:—The average daily death rate from inuenza is now nearly 20.

Bengalore, 9th July:—A Government notification says:—On relief by Sirdar Kantaraj Urs C.S.I. as Dewan, Mr. A.R. Banerji I.C.S., who officiates at present, will be placed on special duty till 31st July 1919 and is granted privilege leave of absence for two months from 1st August 1919. During the absence of Mr. Banerji on special duty and leave or until further orders, existing arrangements will continue.

Indian Reforms Bill.**The Joint Committee.**

LONDON, July 4.

The Joint Committee is expected to start work next week. It is unlikely to finish the evidence before the recess, which, beginning unofficially on August 4, lasts till the second week of October. Although Lord Sydenham is on the Committee, it is a Government packed body with avowed supporters, excluding nearly all its critics, hence the findings are certain to be favourable to the Government Bill, though modifications are likely, particularly in view of Lord Curzon's warning in the House of Lords on Monday.—"Madras Times".

Motion in the Commons.

LONDON, July 3.

In the House of Commons a motion for the appointment of the proposed Members of Parliament as members of the Joint Committee on the Reforms Bill was carried by 336 votes to 23.

This division was challenged by Colonel Yate, who declared that six out of seven proposed members favoured diarchy. Two Peers, supporting the Provincial Governors, were deliberately omitted, and Mr. Montagu's appointment to the Committee was unprecedented.

Mr. Montagu replied that the Committee was not nominated by him, but was arranged in the usual way to represent the views of the House. His appointment was in accordance with precedent. He wished to move before the Committee the amendments suggested from India. He would be a channel of communication between the Committee and the Government of India. Care would be taken that the views of the Local Governments were represented before the Committee. Sir Michael O'Dwyer was now in England and the local Governments would not have a better witness. Mr. Montagu said that he would go into the Committee and was heartily desiring to get a satisfactory bill, Lord Curzon and he would gladly welcome any alternative method, provided it carried out their pledges.

Position of I. O. S. Officers.

LATER:—Replying to Colonel Yate, Mr. Montagu stated that he had come to no decision with regard to the Government of India's proposal, that officers of the Indian Public Services, finding their position unendurable, if the Montagu-Chelmsford scheme were enacted, should be entitled to apply to the Government of India for a proportionate pension.

The Peace Treaty.**To be Submitted to National Assembly**

LONDON, July 5.

BERLIN:—The "Frankfurter Zeitung" Weimer correspondent says:—The Peace Treaty will be submitted to the National Assembly for ratification in the middle of the next week.

German Law-Breakers.**Effect of Allied Firmness.**

LONDON, July 5.

The Allies' firmness in demanding the surrender of German law-breakers has led to a regular stamping of conscience-stricken officers, particularly the submarine officers. Many have already escaped into neutral countries. Others are hiding in Germany. Although, with the exception of Admiral Von Tirpitz, the names of the guilty are not published, it is expected that the list includes the worst of the submarine bombardiers of open seaside towns, illegal mine-layers, sinkers of hospital ships, and the leading looters of France and Belgium.

Reparation Causes.**German Government's Attitude.**

LONDON, July 6.

The Havas Agency states:—The German Government has sent a Note to M. Clemenceau stating that it is prepared to carry out at once the clauses of the treaty concerning reparation, and proposes immediate formation of a commission of Allied experts, to begin with the computation of German delegates to assess damages. The ratification of the treaty will not imply the resumption of postal and telegraphic communication between France and Germany. This will be decided progressively, as Germany executes the conditions.

General Smuts' on Peace.**A Remarkable Flea.**

LONDON, June 30.

A statement by General Smuts on the peace terms contains the following passage:—"There are punishments foreshadowed over most of which a calmer mood may yet prefer to pass the sponge of oblivion. There are indemnities stipulated which cannot be enacted without grave injury to the industrial revival of Europe, and which it will be in the interests of all to render more tolerable and in degree."

The "Temper," commenting on this says:—"Germany was living not only until the armistice but almost until last week in an atmosphere of emotional lies and deception. General Smuts is singularly mistaken in his conception of German mentality, and to expect a new ambition in Germany would not be the way to encourage Germany to peaceful labours. To suppose those responsible for the war would not be the way to prevent another war; to make a rebate on the second hundred milliard francs would not be the way to lighten for Germany the burden of the hundred milliard francs which she will first pay."

Hermann Mueller, after signing the Treaty, said to a French journalist: "However hard the Treaty may be for us, we have signed without mental reservations, and we will carry out the terms." This Hermann Mueller is the Socialist who visited France in July, 1914, and assured the Socialists there that their German comrades would refuse to vote credits for the war.—"Pioneer".

War Ravages**A French Reparation Scheme.**

LONDON, July 6.

PARIS:—The Havas Agency states:—A Bill has been introduced into the French Chamber of Deputies, embodying a scheme for a gigantic inter-Allied lottery to repair the ravages of the war. Tickets would be circulated throughout the Allied and Associated countries, and it is estimated that a profit would be realised of two milliards of pounds.

France's Peace Army

LONDON, July 5.

PARIS:—The French Army resumes its peace footing on the 30th October.

French Festival of Victory.**Allied Representative.**

LONDON, July 6.

PARIS:—The Havas Agency states:—A report is current in official circles that an endeavour will be made to bring a contingent of British, American and Italian troops to take part in the French festival of victory on the 14th instant, also a composite detachment of 500 officers and men belonging to the armies of smaller Allied Powers.

London Troops.**March Through the City.**

LONDON, July 5.

The triumphal march through the Metropolis of detachments of the City and County of London troops was the occasion for great demonstrations of fellow-citizens' pride in the deeds of their own men. Huge crowds gathered on the route from Constitution Hall, through the Mall and the Strand, to Tower Hill, and greeted 20,000 Territorial representatives every unit. A Guards' band led the procession with the colours fluttering in bright sunbeams along the route three miles long. A hundred uniformed nurses from five great London hospitals participated and were received with particular enthusiasm. The King, surrounded by his staff, took the salute outside Buckingham Palace where two Guards bands played the troops past. Two cavalry bands played outside the Marlborough House, where the Lord Mayor welcomed the troops within the City. Fifty other bands took part in the procession. The streets were lined with the V. A. D.'s and the Cadets.

Hungary and Czecho-Slovakia.**Troops Evacuate Territory.**

LONDON, July 5.

COPENHAGEN:—A telegram from Prague says:—It is officially announced that Magyar troops completed retirement on 2nd in Western Slovakia to frontiers laid down by the Peace Conference. The Czecho-Slovakia occupied the evacuated territory.

The World's Future.**M. Clemenceau's Speech.**

LONDON, July 5.

At a Conference in Paris M. Clemenceau had referred to our fourteen representatives as Mr. Lloyd George's savages but they represented the realities with no nonsense about them and the British Empire with its great political preponderance was going to play an important part in the world's future. We fought not only for victory but for ideals and principles which we intended to see triumphant. No country had emerged from war so fast and rich as America with her tremendous resources and it was for the Empire to see that those resources were used to the best advantage to the benefit of Europe which was in a very bad way. Turkey had long been referred to as the sick man of Europe but the Central states in his opinion were in much worse position. It was for this country to put Europe on its legs again.

Franco-American Fellowship.

LONDON, July 5.

PARIS:—The Havas Agency states:—The Franco-American fellowship found a marked expression in the celebration of Independence Day in Paris. A mighty throng watched the Franco-American review in the Place de la Concorde, M. Poincaré and Marshal Foch being present. The American Chamber of Commerce gave a banquet to 380 guests, among them being Marshal Foch and members of the French Cabinet.

Turkish Delegates.

LONDON, July 5.

The Turkish delegates to-day left for Lausanne.

Peace Celebrations in Burma.**Municipality Grants 10 Thousand.**

Rangoon, July 8.

The Rangoon Municipal Committee to-day decided to make a grant of Rs. 10,000 for peace celebrations on the 19th instant from which a sum representing Rs. 2 per head will be sent to Officer Commanding all military units in Rangoon for the entertainment of men. Grants will also be made to the home for aged poor, Bishop Strahanogore Home, blind school, and other institutions. A proposal to hold a banquet at Municipal expense was defeated but another proposal to have a banquet at the cost of the members attending was carried by nine votes to seven.

Indians in the Transvaal.**Question in the Commons.**

LONDON, July 3.

In the House of Commons, replying to the Hon'ble William Ormsby-Gore, Colonel Amery stated that the Imperial Government had made no representations to the South African Union Government with regard to the Bill dealing with Indians trading in the Transvaal, because he knew that the Union Government was fully alive to the difficulties of the position, and the matter was being closely watched by the Governor-General, who could be relied upon to do everything practicable to safeguard Indian interests. Colonel Amery pointed out that the Bill relieved the existing licensees and property owners from the grave consequences of the recent judgment in Union courts.

Trans-Atlantic Flight.**The Latest Position.**

LONDON, July 5.

The position of R. 34 at midnight was 59-40 North and 45-45 West.

LONDON, July 5.

SYDNEY (NOVA SCOTIA):—R. 34 was 50 miles away at 1-4 A.M. [Greenwich time].

LONDON, July 2.—1-30 A.M.

R. 34 sent out a wireless message at eight o'clock last night [Greenwich time], that she was over the Island of Saint Pierre, south of Newfoundland. She has apparently abandoned her projected visit to St. John's.

Handley-Page Machine.

LONDON, July 4.

ST. JOHN'S:—The Handley-Page machine left here yesterday for New York, expecting to sight R. 34.

Interest in France.

PARIS, July 5.

All France follows with deep interest the voyage of R. 34 from Scotland to New York. A certain amount of disappointment is expressed when it is remembered that France once led the world in aeronautics.

Forced to Descend.

LONDON, July 5.

HALIFAX:—Handley-Page machine was forced to descend at Parborough owing to engine trouble. The crew is safe.

Mr. Daniel's Congratulation.

LONDON, July 7.

WASHINGTON:—Mr. Daniels has telegraphed to R. 34 congratulating it on the remarkable achievement, which he says will serve to increase cordial relations existing between the British and Americans.

R. 34 in Troubles.

LONDON, July 3.

Boston:—R. 34 is in distress and has asked the American destroyers to tow her. Difficulties are strong headwinds and shortening of petrol.

Extradition of Kaiser.**His Sons Appeal to King George.**

LONDON, July 5.

BERLIN:—The Ex-Kaiser's five younger sons have telegraphed to H. M. the King George placing themselves at the latter's disposal in the event of their fathers extradition in order to spare him "such degradation."

French Press Surprise.

PARIS, July 5.

The French Press is surprised that the Allied Tribunal is to sit in London for the trial of the Kaiser, as the Kaiser was France's enemy before Great Britain's. French public understands, however, that France has already had its privileges of presiding over the Peace Conference.

Cable Delays.**Growing Commercial****Resentment**

LONDON, July 4.

Mr. Montagu is issuing little about the Afghan rising, and as cable arrangements are deplorable, unofficial news arrives weeks after date. Commenting on a critical letter by Lord Inchcape, the "Times" bitterly attacks cable delays, asserting they are still hindering the country's return to prosperity and declares that nearly a million Government messages were cable in January this year as against some forty-five thousand in January, 1914. It also complains regarding the prohibition of private codes, but the War Office now announces that it is considering the relaxation of restrictions. Commercial concerns are showing growing resentment in view of American and Japanese competition in the East and Mid-East. The Chamber of Commerce in London is also raising the question of Foreign attempts to capture British trade in India.—"Madras Times."

No Election Anticipated**Government Announcement.**

LONDON, July 4.

The announcement in the House of Commons to-day by Major Astor that the Government did not anticipate another general election, seems to indicate that Mr. Lloyd-George is satisfied with his progress and intends to carry out all the legislation on which he returned to office. Hence the Government is unwilling at present to lower the franchise age for women to 21, but it is understood that their Bill next week will practically place women on an equality with men in every respect so far as civil professions are concerned, but not in the ecclesiastical or the Indian Civil Service. This statement seems to indicate that women may attain any posts in the British Civil Service or even in diplomacy. The Bill will enable them to become barristers, solicitors, magistrates, jurors, licencees, and also presumably place them on the same footing with men in industrial work. This, despite all their professions, is certain to be opposed by a majority of the trade unions, many of which decline even to admit women members at all. At the same time it is quite certain that women's franchise will be lowered within the next few years.—"Madras Times."

Future of Brest.**American Prediction.**

LONDON, July 6.

PARIS:—The Havas Agency states:—In the course of his speech Mr. Wallace, the United States Ambassador in Paris, predicted a big future for Brest, as the principal outlet for French traffic for the whole of America, and also for the commerce of central Europe and America, owing to its unrivalled geographical position and resources.

Bombay Legislative Council.

The Tilak-Chirol Case.

POONA, July 7.

At the Bombay Legislative Council to-day replying to a question by the Hon'ble Mr. D. V. Belve, whether Mr. A. Montgomerie, I.C.S., has been deputed by the Government to assist Sir Valentine Chirol in a civil suit brought against him by Mr. B. G. Tilak, the Government replied that Mr. Montgomerie, while on leave in England, was placed on deputation in connection with the Tilak-Chirol case as the issue in the case involved questions concerning the administration of the Bombay Presidency. He was absent from India from the 14th of September, 1918, to the 22nd of April, 1919. He was on privilege leave from the 13th December to the 22nd of April. He drew deputation allowance plus a daily subsistence allowance. His passage was paid by the Government.

House Searches in Hyderabad.

In reply to the Hon'ble Mr. G. K. Parakh's question the Government stated that the police at Hyderabad (Sind) on the 26th, 28th and 29th of April carried out several house searches including the residence and the office of the Hon'ble Mr. G. M. Bharghi, Member of the Bombay Legislative Council, and arrested several people. Heavy bonds were demanded from several of those arrested. The bail bonds have since been cancelled. The offence was alleged to have taken place on the 30th March. The first information was recorded on the 26th April. According to the information recorded by the police, Mr. Bharghi's name was included among the accused. Swami Govindan was also alleged to have taken active part in the commission of offences Mr. Bharghi has not officially applied to the Government to hold an open enquiry into the affair. The District Superintendent of Police, Hyderabad, called a conference of the leading men of the district on the 12th April. The alleged accused persons were invited to that conference with the exception of Shaikh Abdul Mejid.

H. E. the Governor's Remarks.

Sir George Lloyd, in the course of his speech, said:—Peace is to bring to India new responsibilities and with them possibly new dangers. The Reforms Bill is, I am glad to say, now before Parliament, and I hope will be passed into law without any great delay. It is our task, both the task of my Government and of you, gentlemen, to guide India's national aspirations, and the enthusiasm, which, after all, the British people are responsible for awakening—and it is our pride that we are so responsible—out of the difficult and sometimes stormy waters of transition into ample harbours of prudent and deliberate achievements. Just as in your armies a regiment that tries to move with forced marches becomes a rabble, so equally in our national development, you should remember that safety and solidarity of a State is perfected by steady advance rather than by forced marches. But this must not delay us in starting out on the march. The sooner we come to grips with the problem, the more certain we shall be of our success.

Financial Statement.

The revised Financial Statement for 1919-20 was presented. The figures show an opening balance of Rs. 45,52,60,000; revenue Rs. 19,38,27,000, expenditure Rs. 10,52,00,000, and closing balance, Rs. 44,15,63,000.

Yesterday's Sitzings.

POONA, July 8.

At to-day's meeting of the Legislative Council there were two prolonged and animated debates on the social betterment of depressed classes in the presidency. The first and by far the most interesting discussion was over a resolution moved by the Hon'ble Mr. Paranjpye recommending that instructions be issued to the Commissioners and Collectors asking them to include among nominated members of various local boards and municipalities suitable men from the depressed classes wherever such men were available. Mr. Paranjpye congratulated the Government on nominating a member of the depressed classes on Poona and Dharwar municipalities and asked that the Government should persist in the course and go little more quicker.

A number of non-official speakers, who followed, made sympathetic speeches. Sir Ibrahim Rahimtullah on behalf of the Government accepted the resolution with an addition that such instruction should be to include as far as possible men from depressed classes. Sir Ibrahim assured the Council that the Government intended to carry out the policy of nominating a depressed class representative on Local Boards and municipalities as far as possible.

The second debate centred round Mr. Belve's resolution recommending that the Government might be pleased to make it compulsory on municipalities and Local Boards in the presidency including Sind either to throw open existing wells and charamsals owned by them to the members of untouchable classes or to maintain separate charamsals for their use.

Mr. Belve said that the depressed classes had as much right as the members of higher castes to the use of public wells and charamsals.

It was not a matter of sentiment but a question of right and justice. On principle he was for throwing open wells and charamsals owned by municipality to all castes but in order to conciliate the opposition he had provided the alternative of opening new wells and charamsals for members of untouchable classes.

Sir Dinshaw Petit moved an amendment doing away with the alternative and demanding that the existing wells and charamsals must be thrown open to all. A number of non-official members took part in the debate many supporting the resolution and others sympathising with it but laying stress on the practical difficulties in the way.

Sir Ibrahim Rahimtullah speaking on behalf of the Government welcomed the debate. He pointed out that this was a matter which local bodies themselves had power to adjust. It was their duty to see the people the contributed to their revenue were not deprived of the facilities they offered. Reform could be effected by force of public opinion and he much it was hardly fair to ask the Government to interfere. The Government however did not propose to take a decided line and left the decision in the hands of members.

Sir Dinshaw Petit's amendment was lost, 4 voting for and 15 against it.

Mr. Belve's resolution was then put to the vote and declared lost, or a division being taken 14 voted for and 20 against it. His Excellency the Governor as well as the member of the Executive Council did not vote either on the resolution or the amendment.

The election by the Bombay non-official Mahomedan member of their representative on the Imperial Legislative Council in the place of Mr. M. A. Jinnah resulted to-day in the Hon'ble Mr. Ibrahim Haroon Jaffer being elected by a majority of votes. Mr. Faiz B. Tyabjee came second, but failed to secure nomination. A special feature distinguishing the election of Mr. Jaffer is that he represents the Sunni Mahomedans and is believed to be the first member of that community to be chosen to the Imperial Council.

H. E. the Governor's Closing Speech.

POONA, July 8.

In winding up the debate on the budget in the Legislative Council to-day His Excellency the Governor strongly advocated the increase of pay of police force and educational staff such as teachers. It was the duty of the Government, as well non-official public, to provide facilities for industrial and technical education and see that the people recognised the importance of industries. With regard to famine measures the Government was bound to move with certain amount of prudence. Concluding Sir George Lloyd said that very few people had the conception of the burden of work, which had fallen upon the civil servant in India. It had been almost intolerable but its discharge had been magnificent.

The Afghan Campaign.

SIMLA, July 8.

A Press Communique dated 8th instant says:—General Wakh Khan, who is with the Afghan Forces in Kafiristan moved up the Bastgul Valley, with a view to punishing those Kafir tribes, who had risen against the Afghans. After taking hostages he is now reported to be returning to Birkot.

Parachinar reports that after being withdrawn for a few days, the Afghan pickets have again appeared on the hills in the neighbourhood of Pailwar. Further reports confirm the news that parties of Wazirs and Mahabads been visiting Nadir Khan in Khor. His attitude is said to be non-committal, but his policy may be to keep these tribes unsettled until peace is assured.

Air reconnaissance from Chaman shows certain amount of movement among about 4000 troops and tribesmen within Afghan limits. They tend to concentrate in the area west of Bogra Pass, which is probably accounted for by more plentiful supply of water there.

Sir Sankaran Nair.

SIMLA, July 8.

The Hon'ble Sir Sankaran Nair, Education Member of the Viceroy's Executive Council, left Simla to-day. It is understood he will make overcharge in Madras, and an announcement as to his successor is shortly expected. Among those present at the station to bid him farewell were Sir George Lowndes, Sir George Barnes, Mr. B. Sharp, Mr. Dela Fosse, Mr. R. B. Gail, Mr. J. M. Mitra, Mr. S. Anderson, Khan Inayatullah Khan and Mr. S. C. Gupta. It is strongly rumoured in Simla that Sir Claude Hill, on return from leave, will take over the portfolio of the Education Department, and an Indian gentleman of proved experience and administrative ability will succeed him in the Revenue and Agriculture Department.

Bombay's Housing Problem.

Discussion by the Municipal Corporation.

BOMBAY, July 8.

At a meeting of the Bombay Municipal Corporation on Monday, Mr. Cowasjee Jenaogir presiding, discussion was resumed on the proposition moved by Dr. A. G. Veigas that the President be requested to address the Government regarding the desirability of appointing a committee to investigate and report early on the housing question in all its bearings and suggest practical measures for increasing the housing accommodation for the poor and the middle-class population of the City.

The subject was discussed at great length. The Medical members of the Corporation touched upon the medical aspect of the question, and urged that on the proper solution of the housing question depended the health of the city. The city's slums had become the breeding places for a number of diseases, and it was the duty of the Government, the Municipality and public bodies to take up the question in right earnest. The President pointed out that the question of housing was at present occupying the serious attention of the Government, who were considering a scheme whereby the Government, the various local bodies and the employers of labour could solve it. Eventually the amendment moved by Mr. P. Anstey was passed, representing to the Government the importance of dealing at a very early date with this question in all its bearings and devising practical measures for increasing the housing accommodation for the poor and middle classes in the city, including the opening up of new areas for building and the importance of the means of speedy transport and assuring the Government of the Corporation's readiness to co-operative with them.

Civil Disobedience

Mr. Gandhi's View.

AHMEDABAD, July 7.

Addressing a large gathering yesterday at Nadiad Mr. Gandhi said:—If civil disobedience has to be renewed, it shall be offered in the first instance by me only, as being the one fitted to do so. I have suggested that civil disobedience by others should not be taken up for at least one month after my incarceration. He said that there should be no violence of any kind, no public meetings or demonstrations. He strongly condemned the mob's conduct in Ahmedabad and Virangam in April last.

Situation in Germany.

Serious Crisis Anticipated.

LONDON, July 6.

BERLIN:—July 5th. Rumours are being circulated in Weimar of a serious crisis within the Government regarding the new division of Germany the views of the Imperial Prussian Governments conflicting.

Mr. Lloyd George.

Resting at Crickieth.

LONDON, July 6.

Mr. Lloyd George has arrived at Crickieth for a fortnight's complete rest.

Mr. Asquith in Cologne.

LONDON, July 6.

COLOGNE:—Mr. Asquith is visiting Cologne as the guest of General Robertson.

Food Disturbances in Italy.

Stern Measures by Government.

LONDON, July 7.

ROME, July 8th.—Food and clothing shops in Milan and other towns have been raided. One person was killed and several injured in the disturbances at Brescia. Tradesmen, in several towns have considerably reduced their prices. Government is taking stern measures against monopolists. The socialist parties disclaim the responsibility for disorders.

Dearness of Food.

Demonstration of Protest Held.

LONDON, July 6.

ROME.—Demonstrations of protest against dearth of food have occurred in Turin, Leghorn and Palermo. The tradesmen in Rome have agreed to a 50 percent reduction in prices.

Dr. Nair Seriously Ill.

LONDON, July 4.

Dr. Nair, who is much worse, was removed to a nursing home.—'Madras Times'.

Hungarian Politicians.

Appeal to Entente.

LONDON, July 7.

COPENHAGEN, July 6th:—A number of fugitive Hungarian politicians arrived to-day in Vienna, to appeal to the Entente to liberate Hungary from the domination of the Bolsheviks, and help the Hungarians to form a moderate Socialist Government.

Minister of Pensions.

His Letter to the Press.

LONDON, July 5.

The Minister of pensions writes to the press with reference to Marshal Haig's evidence before the Pensions Committee and says:—His figures quoted referred to the past not the present rates. He instances Marshal Haig's statement that a second Lieutenant in a sanatorium had a balance of only ninety-three pounds a year for his wife and children and shows that the total compensation in such a case is 412 pounds and the balance is now 176 apart altogether from maintenance and education the allowances for children according to age.

The Manchester University.

L. L. D. to General Smuts.

LONDON, July 5.

General Smut's receiving the L. L. D. the Manchester University referred to the greatness of the British Empire which in itself was a league of Nations.

British Troops in India.

Complaints Regarding Rations.

LONDON, July 3.

In the House of Commons replying to Mr. Ramsden, Mr. Montagu stated that he had communicated with the Government of India with regard to complaints of rations of British troops in India. General Monro who had closely studied the question, thought that the quality of the ration though not equal to Home standard compared favourably with the average standard of supplies obtainable in India. The ration in India was larger and more varied than at Home. Two expert officers were being sent out with a view to improving the methods of preparing rations.

Lady Chelmsford.

MALTA, July 2.

Lady Chelmsford and the Maharaja of Bikaner sailed to day for Bombay.

The Channel Tunnel.

Early Construction Probable.

LONDON, July 4.

A great impetus is now being given to the construction of the Channel Tunnel, which is likely to be re-commenced within the next two years. Owing to improved machinery it is now possible to construct it in two years more. Opinion is now practically unanimous in favour of the tunnel, and only the cost stands in the way. It is recognised that the construction of the tunnel would eventually enable goods entrained in London to be detained in the Near East.—'Maurice Times'

ప్రజాభిప్రాయములు

I స్వీయచరిత్రము - 3-వ భాగము

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజకీయ పరిస్థితులు :

అయ్యో, కీర్తిశేఖర గారి రావులవాదాను కంటికి పడేలాగా వుంటుంది. 1918 వ సంవత్సరము వరకు మా కి మేము స్వీయచరిత్రమును వ్రాసి పోయింది గదా! తరువాత వారి స్వీయచరిత్రయందు దంత విశేషములు లేకున్నను ఓర్వలేమిదే మంచనా చేసిన నవనాగరక శిఖానులు నెదుర్కొని వుంటున్నారు. కృష్ణానది గూడ పొందిన జయము ముఖ్యమైనది. ఆ కృష్ణానది కాదనే "ప్రతి పీఠే లోకం విజయ" మనుషేవతో నామూల్యాగ్రముగా ప్రకటించుచు వేసిందిన పంతులవారి జీవితచరిత్రను గూడ అందుచేర్చుట ప్రశంసనీయమైనది. ఆంధ్రములో కొరదగినది, పేరన్న కన్న భారతీయులలో చేరదగు ఆంధ్రులలో నగ్రిజా లగువారు ప్రతి పీఠే లోకం గము పంతులవారే గనుక అట్టివారి చరిత్ర తరచు ముద్రించు కనకశ్రీ కర్తవ్యము. మరియు కృష్ణానది కాదనే ప్రకటించుట ననుభవములను పంతులవారి వున్నది. వీరి యభిప్రాయాన్ని నొసరుకుచు మనవి. ఇందుకు గురించి యేదో యిచ్చ మున్నవన్న వారు దయయుంచి పత్రికాముఖమున ముందుగా వెలువరింప పోవుచున్నది. కిరీటానులగు పంతులవారి కృష్ణానది సమర్థులను వికాలమౌనములను పలుకుచుండెడి పంతులవారి స్మారకచిహ్నమును లింకను కార్యరూపమున చాటుచుంటుంటుంది చివరకరము. ఆంధ్రుల లలసభావులకు అపరిమితమంటు నీయకుదని అర్థము పోవుచున్నది.

ప్రతిపక్షాన్ని మునుముంత రావు ఆంధ్రభాషాభిలాషి

II

మన పీఠాధిపతులు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజకీయ పరిస్థితులు :

అయ్యో, భారతదేశమున నెలకు 10,500 మంది క్రైస్తవులుగా మారుచుండే మన పీఠాధిపతులు ఏమి చేయుచున్నారు? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానమును బాధ్యత వారియందులేదా? మన దేశములో పున్నగిరి కృష్ణగిరి విరాటాక్షయము కరవీరము, మొదలగు పీఠము లనేకములు గలవు. వీరిలో ఒక్కొక్క పీఠమునకు సొంత లక్షలకొలది ఆదాయము రాగల అగ్రహారము లున్నవి. భిక్షులు చేయువారు, వారి వారధి సాధికర్యమును ప్రదర్శించుటకొరకు, ఒకరిని మించి ఒకరు, వేలు, లక్షలు, అగ్రహారములు నైతము సమర్పించుచున్నారే. వీరు గాని, వారు గాని, దేశమునంతట ఆయోధ్య మన స్వమతము గుల్ల అగుచున్నదే! వీరికేమైనను వత్తిడియ గలదా? అని విచారించిన పాపమున బోలేము.

కొంచెము ఇంచుమించుగా ఈ పీఠములను జోలినచేయింతరక్షణలలో సంఘములు గలవు. వాటికి బియ్యపులని, పోపులని అధికారులు గలరు. ఆ సంఘములవారు జీతము లిచ్చి తమ మతబోధకులను భండారంతరములకు నైతము పంపి బోధచేయించుచున్నారు. సుమద్రములు పోటి మనదేశమునకు వచ్చి మన భావలనేర్చుకొని వీధులలో నిలుచుండి బోధించుచు, లక్షల కొలది ఆదాయములను తమమతములో చేర్చుకొని మెడలలో కలువలిగ్గులను తగిలించుచున్న క్రైస్తవపాది రిలను మనము చూచుచునే యున్నాము గదా! మనమతము విడిచి ఆమతములోనికి ఎందుకు దిగి నావు అని అడిగిన వానిని అడిగినయెడల మనకు ఇదిగతకు మత మెక్కడిదీ! అని జవాబు చెప్పకు. ఈ అజ్ఞానులకు మన మతమును గురించి ఒక్కమాటైనను చెప్పకపోవుట ఎవరి లోపము? ప్రస్తుతము మన పీఠాధిపతులు మతసంరక్షణకొరకు ఏ విధమున తోడ్పడుచున్నారో? వీరివలన మరేమియు సంరక్షణ కలిగింపబడు లేదు. కనుక నికనైనను మనదేశములో నున్న పీఠముల తరపున సమర్థులగు బోధకులకు జీతము లిచ్చి అన్యమతస్థులను మన మతములోనికి చేర్చలేకపోయినను, మనమతములోనుండి ఇతర మతములలోనికి లక్షలకొలది జనులను లాగుకొని పోవుచున్న ప్రవాహమునకు అడ్డుకట్ట వేయుటకు తగ్గుము చేసినచో గాని జనులను, పీఠాధిపతులను తమకర్తవ్యమును నెరవేర్చినవారు కాకాలరు.

అక్కిరాజు వాసుదేవరావు.

III

ఆంధ్ర భాషాభివృద్ధి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజకీయ పరిస్థితులు :

అయ్యో, కొన్ని సంవత్సరముల నుండి ఆంధ్రపరిషత్తు వారు భాషకు నిఘంటువు వ్రాయించుచున్న వారని వినుచున్నా

రము. కాని ఈ నిఘంటువును వెట్టి కట్టముల క్రమానుసారము వ్రాయించుకొనలేకపోయినందున ప్రస్తుతము వారాపత్రికలలోను, ఇతర భాషలకుండి ముఖ్యముగా ఇంగ్లీషు భాష నుండి యాంధ్రమునకు తర్జుమాచేయబడి వ్రాయబడుచున్న గ్రంథములలోను వాడబడుచున్నది. సమాసములు, వాడనాప్రయోగముల కొరతయు తెన్నును కలిగియున్నట్లుగా నా రావున్నది. ఇంగ్లీషు భాషలో తరీక్షలు పూర్వము లేకుండు భాషను తనముగా నభ్యసించి ప్రతికూల నడుపుచున్న సంపాదకులను గ్రంథములు వ్రాయుచున్న మహానుభావులను బ్రయోగించు పద్ధతి వాడ నచ్చటచ్చట భాషలపట్టి యవమార్గముల నడచుచున్నదో యను భావించి కలగుచున్నది. ఒక యింగ్లీషు మాట నే తెనుగు నుకలెక్కొందుకొనెత్తు విధముల భాషాంతరీకరణము చేయుచున్నవారు. ఆందులో కొందఱు వాడుకపదములు సాకర్యముగాను మఱి కొందఱు యావ్యభిప్రాయముగాను చూపుచున్నవి. వీరిలో నేపదములు తెలుగువారిందఱు విధిగా వాడకలయును? ఏపదములు వినిపింపకలయునును సంగతి తెలుసున్నది. అప్పుడు ముఖ్య సాధ్యముగా నున్నందున బ్రతిష్ఠాప్రయోగము రచ్చకెక్కి తాండవముచున్నది. ఇట్టిచిట్టి నవనాభివృద్ధి గాంచుచున్న మన భాషాకన్యక కావసాల్సిన వలసినదేనా? ఇందుకు దృష్టాంతముగా "Common Language" అను ఇంగ్లీషు సమాసమునకు తెలుగున "ఏకభాష యని" కొందఱు, సర్వసామాన్యభాష యని మఱి కొందఱు 'సామాన్యభాష' యని మఱి కొందఱు వాడుచున్నవారు ఇటులనే "Co-operative Credit Society" అను దానిని 'సహకారపరపతి సంఘము' అను కొన్నాళ్ల క్రిందట వాడుచుండిరి. ఇప్పుడు కొంత తెలివొంది యంతరుష్టులుగా వాడలేదు. భాషాంతరీకరణమున నెరికి వారే స్వకీర్తులైరి. దినదినము వాడుకను నూతన ప్రయోగములు జూడ భాష పాడగు చున్న దని నా యభిప్రాయము. కావున నిట్టిచిట్టి మాతృభాష కావసాల్సినందుటకై నేనొక విషయము వెలువరించితిని. భాషాభిమానములై రది తమ దిక్పతిత్వములకు దెచ్చి యుములలో వెట్టి, భాషా సాకర్యమును బాదలంచేయుదురని వేడునాడ. అయ్యదియేమన తెలుగు, తెలమందంతట వ్యాప్తి గాంచుచున్న యాంధ్ర పత్రికాధిపతి గారు వారమున కొకమాట తమ ప్రతికూలము తెలుగునకు భాషాంతరీకరణము కావలసిన యన్యభాషాపదములను గొన్ని ప్రకటించుట, వానికి తెలుగుదేశములో నున్న భాషాభిమానులైన తమ తమ బుద్ధిశీలత ననుసరించి తోచిన తర్జుమాపదములను ప్రతికాధిపతి గారి కంపుట, ఈ పదముల నన్నింటి ప్రతికాధిపతి గారు భద్రపరచి సంవత్సరమున కొకసారి జరుగు సాంప్రదాహిత్య పరివర్తన సభలో చర్చకు దెచ్చుట అప్పుడు సభ వారి రైకకర్తవ్యముగా నేడవముల మందిరిని గ్రహించుకొని వానినే నిఘంటువువలన వాడుట; మామూలు పత్రికలలో నుపయోగించుట, అట్టిపదముల యొక్క పట్టి యొకటి పత్రికాధిపతి గారు గాని, తరచుచువారు గాని ప్రకటించి యాంధ్రదేశమున వెల్లడల వ్యాప్తిచేయుట తురీతిని గొన్ని సంవత్సరములు జరిపిన నదిరకాలమున సాంప్రదాహిత్య పరివర్తన సభలో నుపయోగించుట విలసిల్లగలదని యూహించి విన్నవించుకొన్నాడ.

తెలువాడ. } దేవరకొండ జగన్నాథరావు. బి. యే 4-7-19

అయ్యో, ఈ కాలములో విద్యాభివృద్ధికి గవర్నమెంటువారు శ్రమించిన యుపాధ్యాయులకు పాఠశాలలో నియమించుచున్నారు. శ్రమించిన యుపాధ్యాయుని కెంత యనుభవ ముండినను కుటుంబసౌఖ్యము చాలనిశితములో నుండవలసి వచ్చినది. కనుక ఈ పాఠ్యాధ్యాయునికి శిక్ష (ప్రెసియం గు) యవసరము. ఈ అవసరమును గవివెట్టికొని గవర్నమెంటు వారు రాజమహేంద్రవరములో నొక స్థానము, నెల్లూరు, బందరులలో రెండు స్థానములకు నియమించిరి. రాజమహేంద్రవరములో చాల కాలము క్రిందట నే స్థానము వుండెనది. సామాన్యముగా జనవరి నెల ఆస్పాత్రములకు గజెట్టులలో క్రైయినింగుకు దరఖాస్తులు పంపుటకు పురోకలసి నదిగా ప్రచురింపబడును. నెల్లూరులో గాని బందరులో గాని స్థానము దొరకునో, లేదో యని యుపాధ్యాయులు రాజమహేంద్రవరములకు పంపుచును. గజెట్టులో సంవత్సరమునకు తక్కువగాని అనుభవము గలవారిని ఎత్తుకొనుచును ప్రకటించినను మొత్తముగా ననవధములేని వారికి గూడ స్థానము దొరుకుచుండుట యలవాటైనది. ఇంతలో గుంటూరు ఎన్నికలు వచ్చును.

రాజమహేంద్రవరమునకు నీళ్లు వదలినవారను, గుంటూరు, నెల్లూరు కృష్ణానది వారలలో నింకొందఱును దరఖాస్తులను పునురు. రాజమహేంద్రవరములో స్థానములను నెల్లూరు కృష్ణానది వారి దరఖాస్తుల నెట్టివేసి అధికారియే వారి యిచ్చ మైనవారికి దరఖాస్తు వార్డులో నే స్థానముల వసరుకురు. ఈ స్థానములకు గోదావరి పార్శ్వముల వారుగూడ దరఖాస్తులను పుటచే నిసంవత్సరము ఎక్కువ సంఖ్యనుబట్టి గోదావరి పార్శ్వములవారు నెల్లూరు బందరునకును, ఆనైపువారు రాజమహేంద్రవరమునకును వచ్చుట తటస్థించెడిది. ఇట్టి విద్యాధులు ఆహారాది సౌకర్యములు తేవారుక ననుసరించి లేకపోవుట చేత చోట్లలోనూడ కష్టముల పాలగుచున్నాను.

ఈ సంవత్సరము రాజమహేంద్రవరములో అందరికి నిర్బంధనే. క్రైస్తీయములకు నిర్బంధనలేదు. హిందువు అని పిలువబడు వారికి యిట్టి నిర్బంధనలను కలదు కష్టములు, నష్టములు తెలియ గలవు. చోట్లలో కన్వీనర్, మేనేజరు అని యిద్దరు వ్యక్తులు. వీరు హిందూ బ్రాహ్మణులు. ఏ చోట్లలో కైసరు విద్యార్థులు పరుగెత్తుచునాని ఈ రాజమహేంద్రవరము విద్యార్థులకు చెరసాలవంటిది. ఇతరచోట్లలో విద్యార్థులే వారికి నిర్వాహకులు, ఈ చోట్లలో విద్యార్థులకు స్వతంత్రము లేదు సుకదా! విద్యార్థుల డబ్బులను నాకర్లకు విద్యార్థులు భృత్యులుగా నుండవలె. నాకర్ల రోహితులు, మేనేజరు రోహితుల కక్షావీనర్ గారు తరసా వహించెదరు. ఈ విషయమును నిర్ణయముగా నాకర్ల యెదుటనే కక్షావీనర్ గారు చెప్పిరి. విద్యార్థులు ఏమి యమైన తెలుకొనినయెడల తండ్రిగారి కాపాడవలసిన కక్షావీనరుగా రాగ్రహించి జాల్సానా యందురు. ఇంకనుండి ప్రైయధికారులందఱును భోజనము చేయు సమయములో ఏవోయొకటి లోటువడును. గుంటూరు జిల్లా వారిలో నొక విద్యార్థి పరిహాసమునకు 'కడుపు మాడ పెట్టి నాకు, అని యనగానే కక్షావీనర్ గారు గుంటూరు జిల్లా వారు మోటువాళ్లు, గాడిదలవలె చూడబడలేదని ముఖమున గాండ్రించిరి. తరువాత జాల్సానా నాటినుండియు గుంటూరు జిల్లా వారంటే కక్షావీనర్ గారికి మంట, ఆగ్రహము ఏమయినచో తమలెడల పట్టుట గుంటూరు జిల్లా వారిలో నెరవేరను చోట్లనుండి వెల్లి తటటుము తో నుండుటకు ప్రత్యుపాహారికి దరఖాస్తు పెట్టుకున్నయెడల కక్షావీనర్ గారు వెల్లి ప్రత్యుపాహారిలో నేరములు చెప్పి దరఖాస్తుల రద్దుచేయుదురు.

గవర్నమెంటువారు విద్యార్థుల సౌకర్యమునకు చోట్ల లేర్పాటు చేయడంగా ఈ రాజమహేంద్రవరములో విద్యార్థుల కిట్టి కష్టము కలిగించుట యెరికి లాభకరము తెలియవచ్చును. ఏ ప్రాంతముల విద్యార్థులకు ఆ ప్రాంతముల కెక్కు స్థానములలో స్థానముల వసరుకుండిన యెడల నీటి బాధ బుడచలేదు. చోట్లలో నిర్వహణము విద్యార్థులకే వదలి వేసిన యెడల భర్త తగ్గగలదు. విద్యార్థులకు స్వేచ్ఛయుండి సౌకర్యముగా నుండును. విద్యార్థులకు కనిపెట్టి యుండుటకు వార్డు, యుండుట యవసరమే కాని వారు పితృభావముతో నుండవలెను. ఈ రాజమహేంద్రవరముల వర్ణ సంకర మగునేమో యని విద్యార్థులు భయ మొందుచున్నారు. కనుక కాలేజీ అధికారులు వైవిధ్య విందిన కష్టముల తొలగించి గవర్నమెంటువారి సమక్షమున నెరవేర్చుటగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము.

విద్యార్థి.

వార్డు కొత్తవము.

పూనానగరమున ఈ నెల 6 వ తేదీన భండార్కర్ ప్రాచ్య పరిశోధనాలయము నందలి తాతా భవనమున పరిశోధనాలయ వార్డు కసరావేళు జరిగినది. శ్రీ మంతు బ్రాహ్మసాహెబు పంతు సచివ గారధ్యక్షత వహించిరి. కార్యదర్శి డాక్టరు సి. డి. గూడుగారు కరపభావర్యకు వదిలిరి. 1918-19 వ సంవత్సరములకు కార్యనిర్వాహక - కానక నిర్వాహకులముల నివేదికములకు ప్రాధికారము రాజవడే, డాక్టరు ముకుందాచార్యుల వదిలిరి. విజ్ఞానవాస్తవ్యులగు రావులవాదరు కెంభేరుగారి భవనమున బి. వి. తలిచ (బొంబాయి) గారు సమర్పించిన సర్. ఆర్. జి. భండార్కర్ గారి ఆశ్రయిని బహిరంగభవనం నది ప్రాధికారము వీసా పూర్వముగారు కోరగా అభ్యర్థుల టబ్బు గావించిరి. ఆవృత్తము భండార్కర్ గారిని చాల ప్రశంసింపించిరి. పరిశోధనాలయము చరిత్రకు ఆశ్రయకరకు వికసింది ధనామయము సంస్థానాధిపతులకు తోడ్పడవలెనని కోరిం/ అభ్యర్థులను మొదటి వాయిదాకు రు 250 ల నెనుగిరి/ తెలిసి రావుసాహెబు ఆర్. జి. కృష్ణ గారధ్యక్షులకు వందనము లర్పించిరి-

వల స్వల్పము!

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే!!

గుణ మధికము!!

కంచభావను చూచికొనిన

మోసము కలుగదు.

అమృతం



జనము

అన్ని నొప్పులకు

పరమాషధము.

రలనొప్పులమాన్వయము. వాయువుపోటబాపును. పార్శ్వపునెప్పుల బారదోలును. పొట్టును బోగొట్టును. దీని యవి యవశేష సకలవిధమైన నొప్పులకు సుపరివినివంటిది. వనమూలికలచే పిందూతకేమందు తయారు చేయబడు చుండును. దీనిని విశేషములలోని అనేకులు వాడుచున్నారు. గొప్పగొప్ప వారిచే వేలకువేలు యోగ్యతా క్రమముల పొందియున్నది. అన్ని దుకాణములలోను చిక్కగలదు. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు.

తామర తైలము

తొమర, తీటు, పేనుగగట్ట, దురద, ఉంగరములవంటిచుట్టు, రసీకాయలు, పెండుక లూడిపోవుట మొదలగు చర్మరోగములకు శాశ్వతము చేయుగలదు. రాజారాజీ బొమ్మను చూచికొనుట మంచిది. వెల 0-8-0 లా మాత్రమే.

మోహినీ తైలము

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. 5 రులములు మాత్రమే సీసా 1-కి రూ 0-12-0.

దంతచూర్ణము

కంటిసొప్పులకు దివ్యషధము; నువ్వునగలిగియుండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు తగియున్నది. దర్శి 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి రూ 1-2-0 లా.

అమృతం జనము డిపో,

109, ప్రెసిడెంట్, ఫోర్టు, బొంబాయి. 6, తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

జాతక మార్తాండము

గోపాలపురం కాపురములు బ్రహ్మశ్రీ ఆకర్ష వేంకట కాశ్రి గారిచే రచింపబడి క్రియమునకు సిద్ధముగానున్నది. కొద్ది ప్రతులుమాత్రమే కలవు. ఈపుస్తకము శ్రీధర్మో ఒకటి వెండు సార్లు పరిశీలించియెడల తమ జననచక్రములను బట్టి భూకర్ణవిద్యద్వారమున ఫలములను జ్యోతిష్కల సహాయము లేకయే తమంతట తాము తెలిసికొనుటయేగాక జ్యోతిష శాస్త్రములోని మర్మములను అతి సూక్ష్మముగ గ్రహించగలుగుదురుట కాకంతయు సందేహములేదు. ఇందు నువ్వును చూడయే వైకారికములు చక్రములలో సహజ వాహరణముగా విశేషించి పొందుపరచబడినవి.

వెల పోస్టేజితో సహా రూ. 2-2-0.

కామ్రూపు కోరువారికి పంపబడును.

కే. యల్. యన్. సోమయాజులు,

ప్రాప్రయిటరు,

గోదావరీ బుక్కుడిపో, రాజమండ్రి.

పంటివైద్యము.

1564

డాక్టరు గిబ్బర్ బ్రదర్సు

12 కన్నడైనులేవ్, ఎగ్మూరు, మద్రాసు.

ఈ రణవైద్యులు ఏకారణము చేతనైన పండ్లను పెరిగేయకలసి యుండిన సెప్పిలేటండ్ పీకేయదురు. బలహిమైన పండ్లను బంగారు కట్టులచేత బలవరచుట సంజుల కండ్లను బంగారుచేత మాయుట, వల్ల క్రొత్తగకట్టుట, ఇంకను కంటిసంబంధమైన అన్ని వ్యాధులను నూతనవైద్యశాస్త్రప్రకారము మిక్కిలి తక్కువ ఛార్జీకి చికిత్సచేయ నుండకు వచ్చి యున్నాము. కంటిని తీయవలసిన నొప్పి లేకనే తీయబడును.

చంటి బిడ్డ

(1609)

ఇంక శిశుపోషణము, దాది, పోతపాలు, బాలరోగములు, చికిత్సలు వివరింపబడినవి. డాక్టర్ ఆచంట - లక్ష్మీ కలిగారు బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎమ్. గ్రంథకర్త. వెల రూ. 1. విజ్ఞానచంద్రికాబుక్ డిపో, మాంటురోడ్, మద్రాస్.

మీ బాయిలరు

విశేషకాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషుబాయిలరు కామ్రోజిషన్"ను యువయోగింపవలయును. దాని నువయోగించిన బాయిలరు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక పెల్ ఫీట్సుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; అవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు పట్టకుండగను తుద్రముగాను నుంచును. ఈ కామ్రోజిషన్ యువయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండ ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యువయోగమును గురించియు ఫలమును గురించియు అసలు యేజంటలే వ్రాయవలయును.

5 గాలనులుగల రమ్మ 1-కి రూ 26-0-0

ది రిలయన్స్ ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వరుక్కు,

తలాలపెట్టె నం 553 రు

389

మదరాసు

(వై కామ్రోజిషన్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నువాహరింప గోరుచున్నాము)

లోకధ

గర్భాశయ రోగనివారణి:— శ్రీలక్ష్మి గణపతి

ముతుకూల బహిష్ కారకుండుట, అకాలబహిష్కారము, మైలబాక్తి గాను, తక్కువగానుపోవుట, కుసుమరోగము, సంభావనానర రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూతికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరకాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్మవ్యాధులను కుదుర్చును.

పెద్దబుడ్డి రూ 8-0-0.

చిన్నది రూ. 1-10-0

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహ ప్రణములు, నుఖసంకటములు, నిస్సర్తున, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

పెద్దబుడ్డి రూ 8-0-0.

చిన్నది రూ 1-10-0.

అరగ

జ్వర నివారణి బుడ్డి 1-కి రూ. 1-8-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,

88, పోలికుమివనర ఆఫీసురోడ్డు, ఎగుంబూరు, మద్రాస్.

166

(బ్రాంచి:— 9, బందరు వీధి, మద్రాసు.

పాత్యపు వేంకటాచలవల్లితులవారి

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాషధములు.

1. లక్ష్మీనిలాసరసము:—లక్ష్యములకు శ్లేగు రోగులు ఈ లక్ష్మీనిలాస రసమువలన నిరోగులై యున్నారు. 2. శ్లేయోక లక్ష్మీనిలాస రసముగల సీసా తమయొద్ద నుండేదే! శ్లేగుకు శర్వోత్తమమైన సిద్ధాషధము శోకటి లేదని కాశి సంతోషముగ బల్కుగలరు. దినబద్ధము, మూడని కాలము జ్వరములు, నన్ని పాతము మొదలగునవి తక్కువ గుణముగను. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇశాం. (594)

2. క్షినివాస తైలం:—శ్లేగు గడ్డకును, సంయుల నొప్పి పోవుటకును మంచిమందు. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇశాం.

3. కైక్వాస రాసనం:—దీనిని నేవించినప్పుడీనుండియే మూత్రమును కట్టక (కలరా) వాంతిలేది, శీతలేది, అజీర్ణ లేదులు గుణము కాగలదు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇశాం.

4. బాలగుభోదము:—చిడ్డలకు గలకారీ; తియ్యక మందు. మందము, మలబద్ధము, అజీర్ణ లేది, కృశత్వము, కడు తుల్లియించుట. అకలితమందుట మొదలగునవి గుణములు. చిడ్డలకు పుష్టిగలవా రగుదురు. సీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇశాం.

5. బోకామయూవర కస్తూరిమాత్రము:—చిడ్డలకు కడు మునుదిరినవారికి, బాలింకలకు ఉత్తమ గుణ కాది. మందము, కడికెము, దగ్గు, అజీర్ణము, శీత వాతం, పార్శ్వవాయువు, మలబద్ధం, జ్వరం, చలిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు గుణములు కలిగి రోగములను గుణములేదును. (801)

260 మాత్రము గల సీసా 0-4-0

తపాల కర్మతో 6-కి 1-8-0

" " 12-కి 2-18-0

" " 25-కి 5-8-0

(కలి కౌషధముతో మూడ అణుపానము తీసుకున పంపబడును.

శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మైసూరు.